

MINISTARSTVO OBRANE I ORUŽANE SNAGE BOSNE I HERCEGOVINE

Brošura

Brošura Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH

travanj 2011. godine

izdavač: Ured za odnose s javnošću Ministarstva obrane BiH

za izdavača: Uma Sinanović

surađuju: Amela Mostarlić, Mirko Gašević, Ahmed Čuprija,
Said Huremović, Jasmina Omerbegović, Miljan Janković i Zemka Seferagić.

lektor: Miodrag Filimonović

Tehničku pripremu i tiskanje financirao NATO stožer u Sarajevu

Ured za odnose s javnošću Ministarstva obrane BiH

adresa: Hamdije Kreševljakovića 98 – Sarajevo

e-mail: info@mod.gov.ba

kontakt: telefon 033/286-680, fax 033/286-685

web: www.mod.gov.ba

Bosna i Hercegovina

Obrambena struktura BiH

Reforma obrambenog sustava u BiH

U srpnju 2001. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je jasno izrazilo opredjeljenje za uključjenje Bosne i Hercegovine u europske i euroatlantske integracije i NATO program Partnerstvo za mir, kao i za provedbu potrebnih reformi obrambenog sustava i reorganizacije Oružanih snaga. Imajući u vidu ove ciljeve, u proteklom razdoblju učinjeni su veliki napori kako bi se stvorilo okruženje neophodno za uspješan proces reformi obrambenog sustava, postigla unutarnja stabilnost, te stvorili uvjeti za kredibilnu kandidaturu za NATO.

Kronologija važnijih aktivnosti u procesu reforme i formiranja MO BiH i OS BiH:

2002

- listopad – osnovano Generalno tajništvo Stalnog povjerenstva za vojna pitanja, preteča Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine

2003

- svibanj – formirano Povjerenstvo za reformu obrane u BiH
- prosinac – donesen prvi Zakon o obrani BiH kojim je osnovano Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine

2004

- ožujak – imenovan prvi ministar obrane u Bosni i Hercegovini, Nikola Radovanović, i njegovi zamjenici Enes Bećirbašić, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- svibanj – prvi put izvedena zajednička kolektivna vježba postrojbi Vojske RS i Vojske FBiH
- lipanj – održan NATO samit u Istanbulu, na kojem su šefovi zemalja i vlada članica Sjevernoatlantskog vijeća apelirali na BiH da ostvari “stalan napredak prema uspostavi jedinstvenih vojnih snaga”
- srpanj– imenovano 13 generala OS BiH
- studeni – formirana Počasna postrojba OS BiH

Sastanak Povjerenstva održan krajem 2003.

Susret prvog Ministra obrane i njegovih zamjenika sa predstavnicima vojno-diplomatskog kora u BiH, 15.12.2004.

USEUCOM - Joint Contact Team Program
BK-04-38, UPOZNAVANJE SA ZAJEDNIČKIM ŠTABOM SAD
13-15 Juli 2004, Hotel "Italia", Sarajevo

Susret predstavnika USEUCOM sa novoimenovanim generalima OS BiH, 13.7.2004.

2005

- veljača – donesena Odluka Predsjedništva BiH u kojoj se izražava opredjeljenje BiH za članstvo u NATO
- ožujak – donesen Zakon o sudjelovanju pripadnika OS BiH, policijskih službenika, državnih službenika i drugih uposlenika u akcijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu
- svibanj – Predsjedništvo BiH donijelo odluku o slanju vojnika OS BiH u misiju potpore miru u Iraku
- lipanj – u misiju potpore miru u Iraku upućena I rotacija Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a
- prosinac – donesen drugi Zakon o obrani BiH – donesen Zakon o službi u OS BiH

Prvo predstavljanje Počasne postrojbe OS BiH, 26.11.2004.

2006

- siječanj – ukinuta entitetska ministarstva obrane i vojske
- uposlenici iz MO FBiH i MO RS postaju uposlenici MO BiH
- ukinuto obvezno služenje vojnog roka
- počinje se primjenjivati novi jedinstveni proračun za obranu na razini države
- srpanj – donesena Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH
- ukupno 16 000 pripadnika, i to:
 - 10 000 djelatnih vojnih osoba
 - 1 000 civila
 - 5 000 pripadnika pričuvnog sastava
- zastupljenost naroda u OS BiH:
 - Bošnjaci 45,9%
 - Srbi 33,6%
 - Hrvati 19,8%
 - Ostali 0,7%
- prosinac – Prva obljetnica OS BiH
- prosinac – prijem BiH u NATO Program Partnerstvo za mir

Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Postrojbe za uništavanje NUS-a u Irak, 1.6.2005.

Obilježavanje Prve obljetnice Dana OS BiH, 01.12.2006.

2006 - 2007

- listopad 2006 – listopad 2007– Tranzicija osoblja u MO i OS BiH
 - 01.01.2006.godine – 12 668 uposlenih
 - 19.11.2007. godine – 9 392 uposlenih

Ceremonija potpisivanja Okvirnog dokumenta NATO Programa PFP u Bruxellesu, 14.12.2006.

2007

- veljača – imenovan drugi ministar obrane u Bosni i Hercegovini, Selmo Cikotić, i njegovi zamjenici Igor Crnadak, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- ožujak – BiH potpisala Sporazum o razmjeni sigurnosnih informacija sa NATO-om
- svibanj – formiranje Zapovjedništva za potporu – formiranje Zapovjedništva za upravljanje personalom
- lipanj – formiranje 4., 5. i 6. Pješačke brigade
- rujanj – formiranje Brigade Zračnih snaga i Protuzračne obrane – formiranje Brigade taktičke potpore – formiranje Zapovjedništva za obuku i doktrinu
- rujanj – uspostavljen NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara BiH
- listopad – formiranje Zapovjedništva za logistiku – prijem BiH u punopravno članstvo Organizacije ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe (SEDM) – sva zapovjedništva i postrojbe OS BiH formirane i smještene na lokacijama definiranim Predsjedničkom Odlukom o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH iz srpnja 2006. god.

2008

- siječanj – Predsjedništvo BiH donijelo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH (na temelju Odluke izvršeno je zahtijevano premještanje zapovjedništava i postrojbi, a sukladno Planu premještanja i razmještanja zapovjedništava i postrojbi)
- veljača – počela realizacija projekta obuke pripadnika OS BiH iz sastava svih brigada
- ožujak – u Vojarni "3. maj" u Doboju potpisan Sporazum o konačnom raspolaganju pokretnom vojnom imovinom

**Ceremonija povodom formiranja
Brigade taktičke potpore, 12.9.2007.**

**Sjednica NATO Koordinacijskog tima, predsjedava
gospodin Igor Crnadak, 10.10.2007.**

**Ceremonija potpisivanja sporazuma u
Doboju, 27.3.2008.**

- travanj – NATO samit u Bukureštu, poziv BiH u “intenzivirani” dijalog

Press konferencija članova izaslanstva BiH po povratku sa NATO samita u Bukureštu, 4.4.2008.

- travanj – objavljen prvi Javni oglas za prijem vojnika u OS BiH

- srpanj – primopredaja dužnosti načelnika ZS OS BiH

Ceremonija povodom primopredaje dužnosti načelnika ZS OS BiH, 21.7.2008.

- srpanj – donesena Odluka Predsjedništva BiH o strukturi Generalskog kora u OS BiH

Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Pješačke postrojbe u Irak, 14.8.2008.

- kolovoz – u Irak po prvi put upućena I rotacija Pješačke postrojbe OS BiH

- rujan – BiH pozvana u članstvo Američko-jadranske povelje

Svečani doček u povodu povratka 8. rotacije Postrojbe za uništenje NUS-a i 1. rotacije Pješačke postrojbe, 15.12.2008.

- prosinac - službeno okončano sudjelovanje OS BiH u operaciji “Iračka sloboda” dolaskom posljednje grupe pripadnika OS BiH iz Iraka

- siječanj - donesena Odluka Predsjedništva BiH o upućivanju 10 časnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u stožerno Zapovjedništvo misije Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF) u Islamsku Republiku Afganistan
- ožujak - potpisivanjem Sporazuma o sudjelovanju OS BiH u misiji ISAF u Afganistanu i Financijskog sporazuma, BiH postala članica Misije ISAF
- ožujak - upućivanjem 2 časnika u Afganistan - kontingent danskih Oružanih snaga, 25.03.2009. godine zvanično počelo izvršenje misije ISAF
- travanj - vojni dio Misije BiH pri NATO-u u Bruxellesu službeno otpočeo sa radom 01.04.2009.godine
- travanj - donesena Odluka o izradi strateškog dokumenta "Pregled obrane" (27.04.2009.)
- svibanj - potpisivanjem Sporazuma o ulasku BiH u NATO kodifikacioni sustav (NCS), BiH prihvata principe, procedure i politike NCS i dobija mogućnost pristupa NATO sustavu kodifikacije i korištenja uspostavljenih baza podataka

Sjednica Predsjedništva BiH, 05.01.2009

Potpisivanje sporazuma u Bruxellesu 11.03.2009.

Misija BiH pri NATO-u Bruxellesu

Potpisivanje Sporazuma, 14.05.2009.

- lipanj - potpisan Sporazum o suradnji između Ministarstva obrane BiH i Ministarstva sigurnosti BiH u oblasti reagiranja na prirodne i druge nesreće

Potpisivanje Sporazuma, 29.06.2009.

- srpanj - uspostavljena institucija parlamentarnog vojnog povjerenika donošenjem Zakona o parlamentarnom vojnom povjereniku Bosne i Hercegovine (07.07.2009.)

Uručivanje certifikata STANAG timu OS BiH, 14. 07. 2009.

- srpanj - ispunjen prvi partnerski cilj za ulazak BiH u NATO - Partnerski cilj G -0355I predstavlja jezične standarde

Ceremonija otvaranja Operativnog središta, 05.08.2009.

- kolovoz - otvoreno Operativno središte za zapovijedanje i kontrolu u institucijama obrane BiH

- rujan - održana vježba "Združeni napor 2009". Više od 435 sudionika iz 27 zemalja svijeta i zemlja domaćin BiH, imali su mogućnost testiranja globalne telekomunikacijske interoperabilnosti

Sajt vježbe „Združeni napor 2009“, vojarna „Kozara“, Banja Luka 04-17. 09. 2009.

- rujan - upućeno 8 časnika OS BiH u izvršenje misije ISAF u Afganistan, u sastavu kontigenta Oružanih snaga SR Njemačke

Predaja aplikacije, Bruxelles 02.10.2009

- listopad - BiH predala aplikaciju za pristupanje Akcijskom planu za članstvo (MAP)

Potpisivanje protokola o angažiranju IOM-a u RTC, 28.10.2009.

- listopad – ceremonija zatvaranja NATO TF za BiH i otvaranja Regionalnih tranzicijskih središta MO BiH

- studeni – održan sastanak ministara Američko-Jadranske povelje

Ministarski sastanak A-5, 17-18.11.2009.

2010

- ožujak – prestala djelatna služba za 300 vojnika pripadnika OS BiH, kojima su istekli vojni ugovori u OS BiH

NATO Summit u Tallinu (Estonija), 22-23.04.2010.

- travanj – donesena Odluka o uspostavi suradnje Bosna i Hercegovina - NATO na razini MAP-a

- svibanj – donesena Odluka o NATO Perspektiva programu
- srpanj – zaključen prvi ciklus IPAP-a za 2008-2010.
- srpanj – donesena Odluka Predsjedništva BiH o upućivanju 45 pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiju Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF), (27.07.2010.)
- listopad – u misiju ISAF u Afganistan upućena prva rotacija Pješačke postrojbe OS BiH
- studeni – predstavljen NATO Perspektiva program

NATO HQ, Bruxelles, 14.07.2010.

Ceremonija ispraćaja, vojna baza „Dubrave“, 15.10.2010.

Parlamentarna skupština BiH, 18.11.2010.

2011

- veljača – organizacija 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju

Olimpijske planine Jahorina, Igman, Bjelašnica, 21-26.02.2011.

Linija zapovijedanja i kontrole Oružanim snagama BiH

Predsjedništvo BiH

– ima vrhovno zapovjedništvo i kontrolu nad OS BiH

Parlament BiH

– ima demokratsku i parlamentarnu kontrolu nad OS BiH

Ministarstvo obrane BiH

– upravna organizacija zadužena za cjelokupnu strategiju i politiku obrane

Zajednički stožer OS BiH

– zadužen da pretoči politiku MO u detaljne planove
– odgovoran za planiranje, organiziranje i provedbu direktiva i zapovjedi ministra obrane

Operativno zapovjedništvo OS BiH

– ima zapovjedništvo nad svim brigadama i pokretnim postrojbama
– ima primarnu odgovornost za realizaciju planova koji se odnose na operacije i kolektivnu terensku obuku

Zapovjedništvo za potporu OS BiH

– upravlja personalom, logistikom i obukom

Ministarstvo obrane BiH

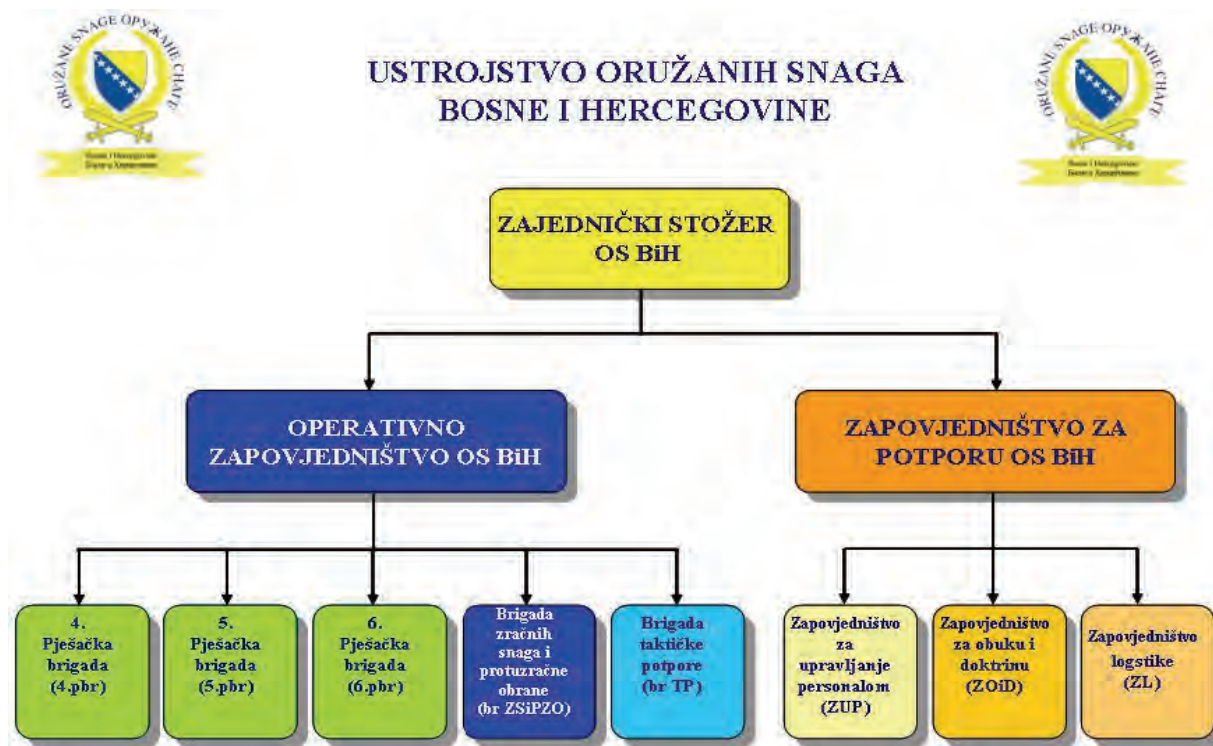
Nadležnosti:

- stvaranje i održavanje obrambenog kapaciteta, kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- nadzor nad svim aspektima Oružanih snaga BiH,
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima vezano za pitanja obrane,
- izradu, pregled i ažuriranje obrambene politike Bosne i Hercegovine koju odobrava Predsjedništvo BiH,
- izradu i odobravanje politika i propisa glede ustroja, administracije, obuke, opremanja i uporabe Oružanih snaga BiH,
- osiguravanje da Bosna i Hercegovina poštuje međunarodne obveze vezano za pitanje obrane,
- aktiviranje postrojbi pričuvnog sastava i kategorija pričuvnika za sve operacije, izuzev planirane obuke,
- razmještaj ili uporabu bilo kojeg dijela Oružanih snaga izvan Bosne i Hercegovine za sve operacije ili aktivnosti obuke,
- izdavanje instrukcija načelniku Zajedničkog stožera Bosne i Hercegovine za uporabu ili razmještanje bilo koje postrojbe Oružanih snaga unutar Bosne i Hercegovine za potrebe koje nisu obuka, uspostavljanje postupaka za odobravanje vojne pomoći civilnim vlastima u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, po ovlaštenju koje daje Predsjedništvo BiH,
- ustanovljavanje postupaka koji osiguravaju transparentnost dužnosti Ministarstva obrane,
- ostale zakonske nadležnosti.

Oružane snage BiH

Sukladno Zakonu o obrani Bosne i Hercegovine, Oružane snage BiH su profesionalna, jedna vojna sila koju organizira i kontrolira Bosna i Hercegovina. Oružane snage, kao instituciju BiH, čine pripadnici iz reda sva tri konstitutivna naroda i reda ostalih, sukladno Ustavu i zakonima BiH.

Bosna i Hercegovina organizira, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost Oružanih snaga radi osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, radi unapređenja ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenja međunarodnih obveza BiH, kao i zaštite državljana BiH.

Misija OS BiH:

osiguranje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, unapređenje ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenje međunarodnih obveza BiH, zaštita državljana BiH.

Zadaće OS BiH:

sudjelovanje u operacijama kolektivne sigurnosti, u operacijama za potporu miru i samoobrani, uključujući i borbu protu terorizmu, pružanje vojne obrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pomoć civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, protuminsko djelovanje u BiH, ispunjenje međunarodnih obveza BiH.

Djelatne vojne osobe:

generali, časnici, dočasnici, vojnici

Pripadnici pričuvnog sastava:

pričuvni generali, pričuvni časnici, pričuvni dočasnici, pričuvni vojnici

Vidovi OS BiH:

Kopnena vojska, Zrakoplovstvo i protuzračna obrana

Rodovi OS BiH:

Pješaštvo, Topništvo, Topničko-raketne postrojbe protuzračne obrane, Oklopno-mehanizirane postrojbe, Zrakoplovstvo, Inženjerija, Veza, Atomska biološko kemijska obrana, Elektronsko izviđanje i protuelektronska obrana, Zračno promatranje i javljanje, Vojnoobavještajni

Lokacije i ustanove postrojbi OS BiH:
ZAJEDNIČKI STOŽER OS BiH – Sarajevo

Operativno zapovjedništvo OS BiH – Sarajevo

- Pješačka brigada (4.pbr) – Čapljina
- Pješačka brigada (5.pbr) – Tuzla
- Pješačka brigada (6.pbr) – Banja Luka

- Pješačke bojne – Banja Luka, Bihać, Bijeljina, Bileća, Čapljina, Kiseljak, Livno, Orašje, Prijedor, Tuzla, Ustikolina, Zenica
- Topničke bojne – Doboj, Mostar, Žepče

- Brigada zračnih snaga i protuzračne obrane – Banja Luka
- Bojna protuzračne obrane – Sarajevo
- Bojna zračnog promatranja i javljanja – Banja Luka
- Bojna za zrakoplovnu potporu – Banja Luka, Sarajevo

- Brigada taktičke potpore – Sarajevo
- Bojna veze – Pale
- Inženjerska bojna – Derventa
- Vojno obavještajna bojna – Sarajevo
- Deminerska bojna - Travnik
- Bojna vojne policije – Sarajevo
- Oklopna bojna – Tuzla

Zapovjedništvo za potporu OS BiH – Banja Luka

- Zapovjedništvo za upravljanje personalom – Banja Luka
- Zapovjedništvo za obuku i doktrinu – Travnik
- Zapovjedništvo logistike – Doboj
- Bojna logističke potpore – Banja Luka, Čapljina, Tuzla, Sarajevo

Personalna popuna Oružanih snaga BiH

Odlukom Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, regulirano je da OS BiH imaju ukupno **16.000** pripadnika, i to:

- DVO **10.000**
(časnici, dočasnici i vojnici)
- CO **1.000**
- pripadnici pričuvnog sastava **5.000**

Istom odlukom je definirana i nacionalna zastupljenost:

- Bošnjaka: 45,90% ili 4826 osoba
- Srba: 33,60% ili 3533 osoba
- Hrvata: 19,80% ili 2084 osoba i
- Ostale nacionalnosti: 0,70% ili 74 osoba

ČINOVI U ORUŽANIM SNAGAMA BiH

a. Oznake činova generala na jedinstvenoj terenskoj odori

general pukovnik
(OF-8)

general bojnik
(OF-7)

brigadni general
(OF-6)

b. Oznake činova viših časnika na jedinstvenoj terenskoj odori

brigadir
(OF-5)

pukovnik
(OF-4)

bojnik
(OF-3)

c. Oznake činova časnika na jedinstvenoj terenskoj odori

satnik
(OF-2)

poručnik
(OF-1)

potporučnik
(OF-1)

d. Oznake činova dočasnika na jedinstvenoj terenskoj odori

narednik
(OR-5)

viši narednik
(OR-6)

narednik
I klase (OR-7)

stožerni narednik
(OR-8)

glavni narednik
(OR-9)

e. Oznake činova vojnika na jedinstvenoj terenskoj odori

vojnik
(OR-1)

razvodnik
(OR-2)

desetnik
(OR-3/4)

f. Oznake činova vojnih imama na jedinstvenoj terenskoj odori

imam bojne
(OF-2)

brigadni imam
(OF-3)

stožerni imam
(OF-4)

glavni imam
(OF-5)

g. Oznake činova vojnih sveštenika na jedinstvenoj terenskoj odori

sveštenik bojne
(OF-2)

brigadni sveštenik
(OF-3)

stožerni sveštenik
(OF-4)

glavni sveštenik
(OF-5)

h. Oznake činova vojnih kapelana na jedinstvenoj terenskoj odori

kapelan bojne
(OF-2)

brigadni kapelan
(OF-3)

stožerni kapelan
(OF-4)

glavni kapelan
(OF-5)

Prijam mladih vojnika u djelatnu vojnu službu u Oružane snage BiH

Odlukom Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH, definirano je da OS BiH imaju 10.000 djelatnih vojnih osoba i to 50% vojnika 30% dočasnika i 20 % časnika.

Zakonom o službi u OS BiH definirana je maksimalna dužina trajanja službe vojnih osoba u Oružanim snagama BiH, i to:

- a) časnika - 30 godina, ali najdulje do 55. godine života,
- b) dočasnika - 30 godina, ali najdulje do 50. godine života
- i
- c) vojnika - 15 godina, ali najdulje do 35. godine života.

Prilikom stupanja u OS BiH budući vojnici potpisuju ugovore na 3 godine, sa mogućnošću produžetka ugovora do 35 godina života ili ukupno 15 godina službe u OS BiH.

Dinamika prijema mladih vojnika u profesionalnu službu u OS BiH koordinirana je sa dinamikom procesa otpusta personala iz OS BiH. Ministarstvo obrane BiH je do sada raspisalo četiri Javna oglasa za prijam vojnika u djelatnu vojnu službu i to: 27. 03. 2008. godine, za 300 pozicija; 22. 07. 2009. godine za 600 pozicija; 09. 07. 2009. godine za 1.200 pozicija i 16. 08. 2010. godine za 600 upražnjenih pozicija u Oružanim snagama BiH.

U cilju održavanja operativnih sposobnosti OS BiH i popune upražnjenih ustrojbenih mjesta, a po raspisanim Javnim oglasima o prijemu vojnika u OS BiH, nakon završetka osnovne vojne obuke u trajanju od 3 mjeseca, u OS BiH zaključno sa 01. 01. 2011. godine, ukupno je primljeno 1.993 mlada vojnika, od kojih su 140 žene.

Prijemom u Oružane snage BiH, mladim vojnicima pruža se niz mogućnosti za dugogodišnji angažman u Oružanim snagama BiH, a Ministarstvo obrane i Oružane snage BiH približavaju se NATO standardima o prosječnoj starosti vojnika u Oružanim snagama. Istodobno, zamjenjuje se dosadašnji personal kojem, zbog nužnosti primjene zakonskih rješenja u oblasti obrane, ugovori o službi u OS BiH ne mogu biti produženi.

U toku su aktivnosti sukladno Operativnom planu provođenja aktivnosti izbora i prijama vojnika u OS BiH u 2010. i 2011. godini, a po četvrtom Javnom oglasu raspisanom 16.08.2010.godine. Sukladno Operativnim planovima provedbe aktivnosti izbora i prijama vojnika u DVS i projekcije proračuna za 2011.godinu, u toku 2011. godine prijam vojnika u PVS na temelju Javnog oglasa od 16. 08. 2010. godine planiran je 01.05. i 01.09.2011. godine. Testiranje 5.592 prijavljenih kandidata provela su podpovjerenstva na lokacijama Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Čapljina. Imajući u vidu veliki broj prijavljenih kandidata iz sva tri konstitutivna naroda i ostalih nacionalnosti, koji je osiguravao kvalitetan odabir još dvije klase kandidata za obuku i prijam u vojnu službu, a na prijedlog ZS OS BiH, Odlukom MO BiH od 09.12.2010.godine o nastavku izbora i upućivanja kandidata po Javnom oglasu o prijemu vojnika u DVS u OS BiH od 16.08.2010. godine, odobren je izbor i upućivanje kandidata na temeljnu vojnu obuku treće i četvrte skupine po 300 kandidata, odnosno proširenje Javnog oglasa sa 600 na 1.200 kandidata .

Aktivnosti Bosne i Hercegovine u okviru mehanizama suradnje i partnerstva sa NATO-om

Individualni partnerski program Bosna i Hercegovina (IPP) - NATO

Individualni partnerski program (IPP) predstavlja operativno prevođenje ciljeva navedenih u *Prezentacijskom dokumentu Bosne i Hercegovine (Presentation document - PD)* i Partnerskih ciljeva dogovorenih s NATO-om tijekom PARP procjene. Na temelju *Euroatlantskog partnerskog radnog programa (Euroatlantic Partnership Work Plan - EAPWP)*, sve zemlje članice NATO programa "Partnerstvo za mir" (*Partnership for Peace - PfP*) izrađuju IPP. IPP obuhvaća razdoblje od dvije godine, ali se vrši njegovo revidiranje i ažuriranje svake godine, odnosno izrađuje se za svaku kalendarsku godinu. EAPWP sadrži ponudu događaja i aktivnosti NATO-a za narednu godinu u kojima je dozvoljeno sudjelovanje zemalja članica PfP-a. IPP predlažu zemlje članice PfP-a i sadrži tekstualni i tabelarni dio, te isti odobrava *Odbor političko-vojnog komiteta PfP-a (Political Military Steering Committee on Partnership for Peace - PMSC)*. Bosna i Hercegovina koristi ovaj mehanizam suradnje od 2007.

godine, kada je izrađen i realiziran prvi IPP.

IPP za 2010. godinu sadržavao je sljedeće:

- Ukupno događaja: 180
- Realizirano događaja: 127
- Područja suradnje: 22

IPP za 2011. godinu sadrži ukupno 194 događaja. Za prvi kvartal 2011. godine planirano je da se realizira 46 događaja. IPP za 2011. godinu obuhvaća 27 područja suradnje.

Individualni partnerski akcijski plan Bosna i Hercegovina (IPAP) - NATO

Suradnja Bosne i Hercegovine i NATO-a na razini *Individualnog partnerskog akcijskog plana (IPAP)* je jedan od najznačajnijih mehanizama partnerskih odnosa, posebice u područjima produblivanja međusobne suradnje i provođenja

reformskih procesa neophodnih za stvaranje preduvjeta za prijam u NATO, a obuhvaća: 1) Politička i sigurnosna pitanja, 2) Obrambena i vojna pitanja, 3) Pitanja vezana za informiranja šire javnosti, nauku, zaštitu okoliša, te planiranja odgovora na izvanredne situacije, 4) Administrativna pitanja, pitanja sigurnosne zaštite i resursa. Bosna i Hercegovina je pristupila IPAP-u u 2007. godini, s tim da je praktično korištenje ovog mehanizma suradnje s NATO-om otpočelo početkom 2008. godine. Neposredno nakon pristupanja *NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (NKT VM Bosna i Hercegovina)*, kao nadležno nacionalno tijelo za pitanja NATO integracijskog procesa Bosne i Hercegovine, pokrenuo je proceduru izrade *Prezentacijskog dokumenta IPAP-a*, kao i *Akcijskog plana IPAP-a*, čija sublimacija predstavlja sam doku-

ment IPAP-a prvog ciklusa, a kojim su definirani ciljevi suradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u razdoblju 2008-2010. godina. Nakon usuglašavanja dokumenta IPAP-a s NATO-om (NATO stožerom u Bruxellesu), dokument je usvojen na razini NATO-a u rujnu 2008. godine, čime je formalno počela provedba prvog ciklusa suradnje Bosne i Her-

cegovine i NATO-a, na razini IPAP-a. Implementacija prvog ciklusa IPAP okončana je zaključno sa 2009. godinom, pri čemu su NATO članice, procjenjujući stupanj implementacije, izrazile zadovoljstvo ostvarenim rezultatima i naporima koje je Bosna i Hercegovina učinila u okviru IPAP-a, ali je također skre-

nuta pažnja na potencijalne probleme koji se mogu javiti u narednim razdobljima implementacije, a tiču se, prije svega, pitanja državne imovine (perspektivnih vojnih lokacija) i strukture vojnog proračuna (nedovoljna sredstva za daljnji razvoj i opremanje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine). Odmah po okončanju implementacije prvog ciklusa IPAP-a, nadležna ministarstva i institucije Bosne i Hercegovine pristupili su izradi prijedloga dokumenta IPAP-a koji definira sljedeći ciklus suradnje s NATO-om, u razdoblju 2011-2013. godina. Prijedlog je, nakon dužeg vremena usuglašavanja s NATO-om tijekom 2010. godine, konačno izrađen tijekom siječnja 2011. godine i prosljeđen na odobranje na razini NATO-a. Procedura usvajanja od strane Sjevernoatlantskog vijeća (North Atlantic Council - NAC) okončana je u veljači 2011. godine, nakon čega će biti provedene zakonske procedure usvajanja i odobranja dokumenta na nacional-

noj razini, odnosno na razini Vijeća ministara i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, čime će i u formalnom smislu biti okončana autorizacija suradnje s NATO-om u okviru IPAP-a za razdoblje 2011 - 2013. godina. U međuvremenu, ako se pitanje knjiženja perspektivnih vojnih lokacija za potrebe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine pozitivno riješi do rujna 2011. godine, (a što je preduvjet za aktiviranje suradnje sa NATO-om na razini MAP-a), onda će i implementacija drugog ciklusa IPAP-a biti "prijevremeno" okončana i prijeći će se na provedbu obveza i ciljeva suradnje Bosne i Hercegovine i NATO -a u okviru MAP-a.

Intenzivirani dijalog (ID) Bosna i Hercegovina - NATO

Cijeneći pozitivan trend u realizaciji obveza Bosne i Hercegovine koje proizilaze iz NATO programa

"Partnerstvo za mir" (PFP), kao i postignute rezultate u procesu stvaranja neophodnih pretpostavki za pristupanje NATO-u, zemlje članice NATO-a su na Samitu NATO-a, održanog u Bukureštu travnja 2008. godine, pozvale Bosnu i Hercegovinu na proširenje suradnje na razini *Intenziviranog dijaloga (ID)*.

ID suštinski predstavlja fazu odnosa između zemlje aspiranta za članstvo u NATO-u i NATO-a, koja je fokusirana primarno na očekivanja NATO-a od zemlje aspiranta u područjima vanjske i unutarnje politike, pri čemu se provode međusobne intenzivne konzultacije i pregovori o političkim, vojnim, pravnim, ekonomskim i sigurnosnim pitanjima vezanim za eventualno članstvo u NATO-u zemlje aspiranta. U kronološkom pogledu, ID prethodi fazi međusobne suradnje na razini MAP-a, koja potom eventualno vodi do punopravnog članstva zemlje aspiranta u NATO-u.

Konzultacije se provode na temelju *Inicijalnog dokumenta za diskusiju u oblasti ID (IDP)*, koji predstavlja prezentaciju ciljeva koje partnerska zemlja planira realizirati u svrhu daljnjeg produbljivanja međusobne suradnje i provedbe unutarnjih reformskih procesa. Temeljem prihvaćene inačice IDP-a, u rujnu 2008. godine u Bruxellesu je održan prvi sastanak predstavnika

Bosne i Hercegovine i NATO eksperta za ID, čime su službeno otpočele konzultacije u oblasti ID-a, a ujedno je i definiran načelan Plan konzultacija po pojedinim poglavljima ID-a. Bosna i Hercegovina je, zaključno sa lipnjom 2009. godine, uspješno okončala spomenute konzultacije i time učinila još jedan značajan korak ka članstvu u NATO-u.

Proces planiranja i revizije (PARP)

Bosna i Hercegovina je, u okviru *Prezentacijskog dokumenta Bosne i Hercegovine*, kojeg je predala NATO-u po prijemu u Pfp, preuzela obvezu razvijanja različitih mehanizama interaktivne suradnje sa NATO-om, a jedan od njih je i *Proces planiranja i revizije (PARP)*. PARP je mehanizam koji omogućava identifikaciju snaga i sposobnosti partnerske zemlje koji mogu biti na raspolaganju NATO-u u pogledu vježbi i NATO vođenih operacija, te planiranje razvoja ovih sposobnos-

ti i kapaciteta. Koristi se i kao jedan od glavnih mehanizama za vođenje i procjenu obrambenog i vojnog napretka u reformama. Osim toga, sudjelovanje partnerske zemlje u PARP-u je i preduvjet za pristupanje MAP-u. U okviru PARP-a, partnerska zemlja treba prvo da pripremi tzv. *PARP Pregled (odgovore na PARP Upitnik)*, u kojem definira snage i kapacitete koji će biti na raspolaganju NATO-u, daje prikaz obrambenih planova, strukture oružanih snaga, podatke o proračunu i dr. Temeljem ovih informacija NATO razvija prijedlog *Partnerskih ciljeva (Partnership Goals - PG)*, koje nakon usuglašavanja i međusobnih konzultacija, partnerska zemlja prihvaća i deklarira kao ciljeve suradnje u okviru PARP-a. NATO kontinuirano prati i analizira napredak koji ostvaruje partnerska zemlja u implementaciji PG-a, tijekom dvogodišnjeg ciklusa, putem *PARP Procjene (PARP Assessment)*, čime se daju smjernice za daljnji razvoj u okviru ovog mehanizma suradnje. Bosna i Hercegovina sudjeluje u PARP procesu od 2007. godine i trenutno se nalazi u trećem ciklusu (prvi ciklus je okončan u 2009. godini, a drugi će biti formalno završen usvajanjem PARP procjene trećeg ciklusa tijekom ove godine). Treći ciklus PARP-a počeo je u lipnju 2010. godine, a u rujnu iste godine izrađeni su i dostavljeni NATO-u odgovori na PARP Upitnik. Bosna i Hercegovina je, u okviru trećeg ciklusa PARP-a, prihvatila 37 PG-a (25 općih, 7 za kopnene snage i 5 za zračne snage), koji su usuglašeni s NATO-om. Od ukupnog broja PG-a 34 su u nadležnosti

Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH, 2 u nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH, a 1 je u nadležnosti NATO Koordinacijskog tima Vijeća ministara BiH (NKT VM BiH). U razdoblju 21-23. ožujka 2011. godine realiziran je posjet predstavnika NATO stožera iz Bruxellesa, kada su razmatrani i usaglašavani odgovori na PARP Upitnik, odnosno izrada PARP Procjene trećeg ciklusa.

Akcijski plan za članstvo (MAP)

Akcijski plan za članstvo u NATO-u (*Membership Action Plan - MAP*) pokrenut je u travnju 1999. godine kao pomoć u pripremi partnerskih zemalja, u svim aspektima vezanim za članstvo u NATO-u. Glavne

karakteristike MAP-a su:

1) država aspirant dostavlja *Nacionalni godišnji program (Annual National Programme - ANP)* o svojim pripremama za buduće članstvo, koji uključuje: politička, ekonomska, obrambena pitanja, resurse, sigurnosna i pravna pitanja, 2) ciljana i otvorena procjena o napretku države aspiranta u provedbi vlastitog programa, što uključuje savjete političke i tehničke prirode, 3) instrument koordinacije pomoći NATO-a i država članica u obram-

beno-vojnom sektoru,

4) obrambeno planiranje koje omogućuje analizu i reviziju dogovorenih planskih ciljeva. Kao uvjet za članstvo u MAP-u od države aspiranta se očekuje da ostvari određene ciljeve u političkim i gospodarskim pitanjima kao npr. rješavanje svih međunarodnih, etničkih ili teritorijalnih pitanja mirnim sredstvima; privrženost vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava; uspostavu demokratskog nadzora nad Oružanim snagama; te promoviranje stabilnosti i blagostanja kroz slobodno tržište, socijalnu pravdu i zaštitu okoliša. Obrambena i vojna pitanja usmjerena su na sposobnost države da doprinese kolektivnoj obrani i novim misijama Saveza. Pitanje resursa usmjereno je ka zahtjevu da država aspirant osigura dovoljne resurse za obranu kako bi se moglo odgovoriti obvezama koje podrazumijevaju kolektivni naponi NATO-a. Sigurnosna pitanja koncentrirana su oko zahtjeva da država aspirant ima instrumente za zaštitu povjerljivih podataka. Pravna pitanja tretiraju zahtjev da država aspirant ima zakonodavni okvir i tako uređena zakonska rješenja da je suradnja s NATO savezom kompatibilna s nacionalnim pravnim sustavom.

Za Bosnu i Hercegovinu, kao zemlju aspiranta, MAP predstavlja svojevrsnu nadogradnju PfP programa i normalan je razvoj stvari u napretku od ostvarenja članstva u PfP-u, implementacije IPP-a, sudjelovanja u PARP-u, IPAP-u i ID-u. Odluka o uspostavljanju suradnje Hrvatska

- NATO na razini MAP-a donesena je na NATO summitu u Talinu 22-23.04.2010.godine, uz uvjet da je "NAC ovlašten prihvatiti prvi ANP Bosne i Hercegovine onda kada Bosna i Hercegovina ispuni uvjet knjiženja nepokretne perspektivne vojne imovine kao državne imovine koju bi koristilo Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine ". Dakle, po ispunjavanju ovog uvjeta bilo bi moguće aktiviranje ANP, kao mehanizma i dokumenta suradnje u okviru MAP-a, te je u tom smislu NKT VM BiH pokrenuo izradu prvog ANP Bosne i Hercegovine za razdoblje 2010 - 2011. godina u čijoj izradi su participirali predstavnici svih resornih ministarstava i institucija Bosne i Hercegovine. Prijedlog ANP je izrađen u lipnju 2010. godine i bio je spreman za dostavljanje NATO-u u rujnu iste godine (ciklus MAP-a obuhvaća razdoblje: rujna tekuće - rujna naredne godine), ali zbog neispunjavanja postavljenog uvjeta u vezi sa nepokretnom perspektivnom vojnom imovinom, dokument ANP-a je "zamrznut" i ponovo je aktivirana implementacija IPAP-a, kao prethodnog mehanizma suradnje s NATO-om. Ova situacija u pogledu MAP-a, dakle, ostat će nepromijenjena do ispunjavanja pomenutog uvjeta, odnosno do konačnog dogovora relevantnih političkih autoriteta Bosne i Hercegovine o ovom pitanju.

Suradnja MO i OS BiH i NATO stožera u Sarajevu

Organizacije međunarodne zajednice koje su aktivno sudjelovale u procesu reforme obrane u Bosni i Hercegovini složile su se 2004. godine da će u narednim godinama NATO preuzeti odgovornost za potporu procesu reforme obrane u BiH. Zemlje članice NATO-a formalno su preuzele ovu odgovornost na summitu NATO-a u Istanbulu, 2004. godine, kada je donesena odluka o formiranju NATO stožera Sarajevo (NHQSa / NSSA), kao jednog od dva pravna sljednika SFOR-a (drugi pravni sljednik je EUFOR). NATO stožer Sarajevo zvanično je uspostavljen 1. prosinca 2004. godine, s mandatom da „savjetuje vlasti Bosne i Hercegovine u oblasti reforme obrane, uključujući i koordinaciju aktivnosti vezanih za članstvo u Partnerstvu za mir (PFP), kako bi se pružila potpora daljnjim euroatlantskim integracijama“.

Tijekom 2005. godine, osoblje NATO-a je, zajedno s dužnosnicima BiH i predstavnicima Međunarodne zajednice, radilo u okviru Povjerenstva za reformu obrane i njenim podpovjerenstvima kako bi se došlo do najboljih rješenja za buduće OSBiH i MO BiH, koja su, istodobno, kompatibilna sa NATO-om. Pružali su političku, analitičku, konceptualnu i pravnu pomoć i pomogli u procesu postizanja konsenzusa po različitim kompleksnim pitanjima kojima se bavilo Povjerenstvo za reformu obrane. Također, nastojali su prenijeti standarde, principe i najbolja iskustva iz zemalja članica NATO-a. Mandat Povjerenstva za reformu obrane okončan je koncem 2005. godine, a od siječnja 2006. godine, kada je na snagu stupio novi Zakon

o obrani BiH, Bosna i Hercegovina preuzela je vodeću ulogu u razvoju vlastitog sustava obrane na putu ka članstvu u NATO-u. NSSa je nastavio služiti kao vanjski resurs na koje se BiH po potrebi može osloniti. Vrlo bliska suradnja nastavila se i u narednim godinama, a NSSa je pružao i financijsku i stručnu pomoć u procesu implementacije novog sustava obrane.

Od pristupanja Partnerstvu za mir (PFP), u prosincu 2006. godine, BiH je nastavila produbljivati suradnju s NATO-om kroz sudjelovanje u različitim i s vremenom sve širim i zahtjevnijim programima Partnerstva za mir. NATO stožer Sarajevo nastavlja pružati potporu Bosni i

Hercegovini u ovome procesu kroz zajednički rad s različitim institucijama po pitanjima vezanim za pristupanje NATO-u.

Doprinos Oružanih snaga BiH misiji ISAF

NATO, također, pozdravlja odluku BiH da šalje svoje vojnike u misiju ISAF. S tim u vezi, u ovom izdanju Vojne brošure, iznosimo stav **zapovjednika NATO stožera u Sarajevu brigadnog generala Davida Enyearta** o doprinosu Oružanih snaga BiH misiji ISAF u Afganistanu:

“Želio bih započeti ovaj članak notom optimizma: NATO je zadovoljan napretkom koji je BiH postigla od početka procesa reforme obrane. Često se olako zaboravljaju pozitivni elementi napretka, posebno budući da smo često skloni isticati negativne aspekte jer se time privlači pozornost medija i jer su vrijedniji kao vijest. Međutim, vrijedi se prisjetiti koliko toga je učinjeno u OSBiH u relativno kratkom vremenskom razdoblju. Od početnih aktivnosti reforme obrane cjelokupni sustav

obrane je prošao kroz suštinske promjene. Godine 2006. NATO i BiH su poduzeli historijski korak kada su postali partneri u okviru Partnerstva za mir, čime su nagoviještene značajne reforme koje će uslijediti. Koraci započeti Zakonom o obrani iz 2003. godine, koji su doveli do novog Zakona o obrani i Zakona o službi u OSBiH 2005. godine, donijeli su monumentalne promjene u obrambenim strukturama zemlje iu OSBiH. Te promjene su ostvarene uz veliku hrabrost, odlučnost i dalekovidnost. Tada postavljeni temelji i dalje predstavljaju temelj za daljnji napredak.

Od kako je postala članica NATO programa Partnerstvo za mir, BiH je postigla veliki napredak u smislu razvoja svoga sektora obrane i Oružanih snaga. Prisjetimo se tih događaja: BiH sudjeluje u Individualnom partnerskom programu (IPP) koji je izuzetno bitan budući da omogućava BiH da izabere one aktivnosti koje odgovaraju njenim tekućim potrebama i interesima. BiH je u potpunosti uključena u Proces planiranja i revizije (PARP) i postiže napredak u realizaciji svojih partnerskih ciljeva usmjerenih na poboljšanje sposobnosti Oružanih snaga. BiH surađuje s NATO-om u okviru Individualnog partnerskog akcijskog plana (IPAP) i angažirana je u širokom spektru reformskih aktivnosti u njegovom okviru. BiH je, također, okončala i niz razgovora u okviru Intenziviranog dijaloga (ID). Konačno, vaša zemlja se sada nalazi na pragu ulaska u NATO Akcijski plan za članstvo (MAP), koji će, da vas podsjetim, značiti da je BiH, a tako će biti i tretirana, zemlja kandidat za članstvo u NATO-u. Tekuće NATO operacije u Afgani-

stanu predstavljaju najznačajniji operativni angažman Saveza do sada. Uspostavljene 2001. godine na temelju mandata UN-a, Međunarodne snage za sigurnosnu pomoć (ISAF) pod vodstvom su NATO-a od kolovoza 2003. godine. U sastavu ISAF-a nalazi se preko 130.000 vojnika iz 48 zemalja, razmještenih diljem Afganistana. Njihova misija je proširiti ovlasti Središnje vlade Afganistana kako bi se stvorilo povoljno okruženje za funkcioniranje demokratskih institucija i za uspostavu vladavine prava. Sudjelovanje BiH u ISAF-u je izuzetno značajno.

Nakon slanja pojedinačnih pripadnika u okviru kontingenata ISAF-a, slanje postrojbe OSBiH u ISAF u okviru Danske borbene grupe prilika je za Bosnu i Hercegovinu da pokaže NATO i euroatlantskoj zajednici kako je i spremna i sposobna

dati svoj doprinos operacijama potpore miru. To je značajan korak u potvrđivanju opredijeljenosti BiH za Partnerstvo za mir i njenog statusa zemlje koja teži članstvu u NATO-u. Sudjelovanje u ISAF-u je i korisno iskustvo glede izgradnje kapaciteta. Šansa da se djeluje zajedno sa

članicama NATO-a u operativnom okruženju pruža mogućnost za unapređenja stručnih znanja pripadnika OSBiH koja se mogu prenijeti ostalim pripadnicima koji se nisu našli u prilici sudjelovati u ovakvim operacijama. Pored toga, sudjelovanje u ISAF-u pridonosi boljoj reputaciji BiH u Savezu i pokazuje da je BiH sposobna biti cijenjen partner. BiH je sada u stanju pokazati kako je došlo vrijeme da bude davalac umjesto primatelj sigurnosti, što je dokaz da je dosadašnje povjerenje u proces euroatlantskih integracija nešto što će postojati i u budućnosti. Uvjeren sam da će OSBiH izvršiti svoju misiju na uspješan način.

Da sumiram, htio bih naglasiti kako BiH može biti ponosna na svoje rezultate u reformi obrane i na sudjelovanje u ISAF-u. Ovi rezultati mogu poslužiti kao primjer ostalim reformskim aktivnostima u smislu da su napredak i uspjeh mogući kroz suradnju, dijalog i postizanje konsenzusa.

Iako je puno toga postignuto, jasno je da još dosta posla predstoji. Bitno je nastaviti reformu obrane i postići napredak na putu ka euroatlantskim integracijama. To će zahtijevati dugoročan i kontinuiran napor svih aktera uključenih u ove reforme. Ipak, s obzirom na dosada postignut napredak i kontinuirane napore, uvjeren sam da će BiH i dalje ostvarivati uspjehe, da će nastaviti sa razvojem Oružanih snaga i postići napredak na putu ka euroatlantskim integracijama. Naši zajednički naponi omogućit će da to postane stvarnost. NATO stožer Sarajevo, zajedno sa Ministarstvom obrane, OS BiH i drugim institucijama BiH nastavit će činiti sve u njevogovoj moći da se to ostvari.“

Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga BiH u misiji ISAF u Afganistanu

Pripadnici OS BiH u misiji *Snage međunarodne sigurnosne pomoći-ISAF*

Na temelju Zakona o obrani BiH kojim su definirane zadaće Oružanih snaga, jedna od zadaća je i sudjelovanje u operacijama kolektivne sigurnosti, u operacijama za potporu miru i samoobrani, uključujući i borbu protiv terorizma. Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine je Pravilnikom o sudjelovanju pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu, definiralo nadležnosti i obveze, kao i ostala pitanja koja reguliraju ovu oblast. Ministar obrane BiH i generalni tajnik NATO-a 11. 03.

2009. godine u Briselu, potpisali su sporazume kojima se na standardan i jednoobrazan način, koji vrijedi za sve članice sudionice ISAF-a, utvrđuju uvjeti sudjelovanja u misiji (Sporazum o sudjelovanju u misiji ISAF i Finincijski sporazum).

Upućivanje časnika u misiju ISAF u Afganistanu

Zakonski okvir - Odluka Predsjedništva BiH o sudjelovanju pripadnika OS BiH u misiji ISAF u Islamskoj Republici Afganistan od 05.01.2009. godine regulira:

Personal: 10 časnika.

Misija: Operativni, administrativni i druge stožerne zadaće i poslovi

koje zahtijeva ustrojbeno mjesto na dužnosti članova Stožera po Pravilima angažiranja definiranim od strane Ministra obrane BiH.

Mjesto: Zona Regionalnog zapovjedništva Sjever u sastavu kontingenta OS SR Njemačke i zona Regionalnog zapovjedništva Jugo-Zapad u sastavu kontingenta OS Kraljevine Danske.

Trajanje misije: 1 godina, u dvije smjene po šest mjeseci.

Sudjelovanje (2) časnika u sastavu Regionalnog zapovjedništva Jugo-Zapad

U ožujku 2009. godine upućena su dva časnika OS BiH (prva rotacija) u sastav danske borbene grupe u okviru Regionalnog zapovjedništva Jugo-Zapad u Afganistanu;

Prije upućivanja u misiju časnici su završili obuku u trening središtu za obuku za mirovne operacije (PSOTC) u Bosni i Hercegovini, a nakon toga obuku u Kraljevini Danskoj;

Trenutačno je u misiji peta rotacija pripadnika OS BiH;

Za dva časnika OS BiH logističku potporu osiguravaju Oružane snage Kraljevine Danske.

Memorandum o razumijevanju potpisan je 12.01.2009. godine između Ministarstva obrane BiH i Operativnog zapovjedništva OS Kraljevine Danske;

Stožerni časnici OS BiH koji se upućuju u sastav danskih Oružanih snaga (DABG) na izvršenje dodijeljene misije, istu izvršavaju visoko profesionalno i predstavljaju pozitivan primjer profesionalizma i spremnosti bh. časnika za izvršenje NATO vođenih misija.

Upućivanje (8) časnika u Regionalno zapovjedništvo Sjever

Koncem rujna 2009. godine upućeno je osam časnika OS BiH (prva rotacija) u sastav kontingenta Oružanih snaga Savezne Republike Nje-

mačke u okviru Regionalnog zapovjedništva Sjever u Afganistanu;

Prije upućivanja u misiju časnici su

završili obuku u Bosni i Hercegovini, a nakon toga obuku u trening centru Bigošć u Poljskoj;

Trenutačno se u misiji nalazi četvrta rotacija;

Za osam BiH časnika logističku potporu osiguravaju Oružane snage Savezne Republike Njemačke s tim što tu potporu plaća BiH;

Ministar obrane BiH je potpisao Pristupnu notu o Memorandumu o razumijevanju između Ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke i Ministarstva obrane Kraljevine Norveške i Vojske Kraljevine Švedske;

Ispraćaj druge rotacije Pješačke postrojbe OS BiH u misiju ISAF

Na lokaciji vojarne "Božan Šimović" u Čapljini 29. 03. 2011. godine održan je svečani ispraćaj druge rotacije Pješačke postrojbe OS BiH koja odlazi na izvršenje zadaća u misiju ISAF u Afganistan. Uz pripadnike kontingenta i članove njihovih obitelji, svečanom ispraćaju su nazočili najviši predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH, parlamentarni vojni povjerenik Boško Šiljegović, predstavnici NATO stožera, EUFOR-a, predstavnici danskog Veleposlanstva u BiH, kao i vojno-diplomatski predstavnici stranih zemalja akreditiranih u BiH. Pripadnicima Postrojbe, gostima i uzvanicima obratili su se ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić, načelnik Zajedničkog stožera Oružanih

Stožerni časnici koji izvršavaju misiju u sastavu Njemačkog kontiganta u Afganistanu, su misiju do sada provodili profesionalno i na pravi način prezentirali OS BiH.

Upućivanje pješačke postrojbe (45) u Regionalno zapovjedništvo Jugo-Zapad

Zakonski okvir - Odluka Predsjedništva BiH o sudjelovanju postrojbe OS BiH u operaciji Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF) u Islamskoj Republici Afganistan od 27.07.2010. godine, (Parlamentarna skupština BiH potvrdila Odluku

Predsjedništva BiH 01.09.2010. godine) regulira:

Personal: 45 pripadnika OS BiH.

Misija: Unutarnje osiguranje baza koalicijskih snaga u provinciji Helmand, bez mogućnosti izlaska i izvođenja operacija izvan navedenih baza.

Mjesto: Zona Regionalnog zapovjedništva Jugo-Zapad u sastavu kontingenta OS Kraljevine Danske.

Trajanje misije: 1 godina, dvije smjene po šest mjeseci.

Trenutačno se u misiji nalazi druga rotacija;

snaga BiH general-pukovnik Miladin Milojčić, te zapovjednik 4. pješačke brigade brigadni general Ivica Jerkić. Zapovjednik 4.pješačke brigade OS BiH brigadni general Ivica Jerkić se osvrnuo na pripremno razdoblje Pješačke postrojbe, u kojem je, uz maksimalno zalaganje svih pripadnika 4.pbr iu suradnji s ostalim organizacijskim cjelinama OS BiH, Pješačka postrojba obučena i pripremljena za realizaciju svih zadaća u misiji ISAF. To je svojom ocjenom potvrdio i ekspertni tim Oružanih snaga Kraljevine Danske koji je certifikovao postrojbu za misiju. Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić i načelnik ZS OS BiH general-pukovnik Miladin Milojčić su istaknuli značaj sudjelovanja pripadnika OS BiH u operaciji ISAF, te da je odlazak druge rotacije Pješačke postrojbe OS BiH još jedan primjer opredijeljenosti BiH za sudjelova-

Prije upućivanja u misiju pripadnici postrojbe su završili obuku u BiH;

Postrojba je certificirana od strane danskog ekspertnog tima.

Postrojba je upućena u misiju ISAF u Afganistanu 20.10.2010. godine (prva rotacija), a druga rotacija 29.03.2011. godine.

Za pripadnike postrojbe OS BiH logističku potporu osiguravaju Oružane snage Kraljevine Danske uz određene troškove koje snosi BiH;

Ministar obrane BiH je 07.12.2010. godine potpisao Tehnički sporazum sa Operativnim zapovjedniš-

tvom Oružanih snaga Kraljevine Danske o sudjelovanju vojnog personala BiH u sastavu danske borbenne skupine u misiji ISAF u Afganistanu.

Trenutačno "BHCON-FPU -001" izvršava dodijeljenu misiju u području

nje u operacijama globalne sigurnosti i daljnjem napredovanju ka evroatlantskim integracijama. Pješačka postrojba OS BiH je druga rotacija koja će biti angažirana

u misiji ISAF. Osiguravat će bazu danske borbenne skupine i neće sudjelovati u borbenim zadaćama.

operacija i do sada postrojba nije imala značajnih problema u realizaciji misije. Sa postrojbom se vrši svakodnevna komunikacija i prati situacija u području izvršenja misije.

Planirano proširenje sudjelovanja pripadnika OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu

Predsjedništvo BiH je na sjednici održanoj 10.03.2010. godine dalo suglasnost za angažiranje 10 instruktora OS BiH u misiji ISAF za obuku afganistanskih snaga sigurnosti, nakon što se provede zako-

nom propisana procedura;

Ministar obrane BiH je Vrhovnom zapovjedništvu savezničkih snaga za Europu (SHAPE) uputio pismo namjere o spremnosti BiH da uputi instruktore OS BiH za obuku afganistanskih snaga sigurnosti u misiju ISAF u Afganistanu, nakon što se provede zakonom propisana procedura;

Nakon što Predsjedništvo BiH donese odluku, očekuju se ostale zakonske procedure, a prvenstveno izjašnjenje Parlamentarne skupštine BiH o toj odluci, te upućivanje instruktora OS BiH u vojno-policijsku školu u misiju ISAF u Afganistanu u drugoj polovici 2011.godine.

U toku su pregovori sa Republikom Hrvatskom, lider nacijom za Vojno-policijsku školu u Kabulu, o sudjelovanju instruktora OS BiH u navedenoj školi.

Upućivanje dočasnika OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu

Predsjedništvo BiH dalo suglasnost o upućivanju 4 dočasnika u operaciju ISAF u zonu Regionalnog zapovjedništva Sjever u sastavu kontingenta OS SR Njemačke u Afganistanu (u toku je zakonska procedura donošenja odluke). Ministarstvo obrane BiH je uputilo pismo namjere glavnom tajniku NATO-a i zapovjedniku Vrhovnog savezničkog zapovjedništva za Europu (SHAPE).

Nakon što Predsjedništvo BiH donese odluku, očekuje se upućivanje dočasnika OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu u prvoj polovici 2011.godine.

Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga BiH u misiji UN-a u Kongu

Promatračka misija UN u Demokratskoj Republici Kongo (MONUSCO)

Pripadnici Oružanih Snaga BiH sudjeluju u jednoj misiji UN-a pod nazivom Organizacijsko-stabilizacijska misija Ujedinjenih naroda u Demokratskoj Republici Kongo (MONUSCO) sa pet pripadnika.

U prvom kvartalu 2011.godine u mirovnoj misiji UN u Kongu sudjeluje pet pripadnika OS BiH. Svih pet pripadnika Oružanih snaga BiH u mirovnim misijama UN-a, daju maksimalni doprinos uspjehu izvršenja zadaća mirovne misije sukladno važećem mandatu i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a.

Trenutačno se u misiji nalazi deveta rotacija časnika OS BiH, i do sada je u ovoj misiji bilo angažirano 40 časnika OS BiH koji su počevši od

studenoga 2002. godine sudjelovali u misiji. Na sjednici održanoj 14. 12. 2010.godine, Predsjedništvo BiH je donijelo Odluku da se produži mandat kontingentu Oružanih snaga BiH slanjem desete rotacije vojnih promatrača u misiju u Kongo. Deseti kontingent OS BiH od pet pripadnika vrši neophodne pripreme za odlazak u ovu misiju.

Kroz angažiranje pripadnika Oružanih snaga BiH u misijama UN-a, BiH daje potporu Organizaciji UN-a u realizaciji operacija potpore miru i jasno iskazuje opredjeljenje da, kao odgovorna članica međunarodne zajednice, želi i može dati adekvatan doprinos zajedničkim naporima za uspostavu i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu.

Regionalna suradnja u oblasti obrane

Ministarstvo obrane BiH je u toku 2010. godine sudjelovalo u radu sljedećih regionalnih inicijativa:

Inicijativa ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe (SEDM)

U 2007. godini Bosna i Hercegovina je stekla status punopravnog člana SEDM-a. Aktivno sudjelovanje MO BiH u ovoj inicijativi tijekom 2010. izraženo je kroz:

- sudjelovanje predstavnika MO BiH u radu Koordinacijskog komiteta SEDM-a,
- sudjelovanje u radu Političko-upravnog Odbora multinacionalnih mirovnih snaga (SEEBRIG) u svojstvu promatrača,
- sudjelovanje u radu Ministarskog sastanka zemalja Jugoistočne Europe, održanog 12.10.2010. godine u Tirani
- sudjelovanje u izradi svih dokumentata ovog foruma, te
- organizaciji aktivnosti koje je kreirao Koordinacijski komitet SEDM-a.

Bosna i Hercegovina je 2009. godine dobila status promatrača u Političko-vojnom upravnom odboru (The Politico-Military Steering Committee - PMSC) uz preporuku da razmotri mogućnost postizanja statusa punopravnog člana. Punopravno članstvo bi značilo aktivno uključivanje u rad i ušesće u SEEBRIG-u, tj. aktivan doprinos (financijski i u ljudstvu) regionalnom miru i stabilnosti.

U okviru SEDM inicijative aktivno je 5 projekata u kojima MO BiH sudjeluje bilo u ulozi aktivnog člana ili u ulozi promatrača:

- SEESIM (Southeastern Europe Simulation Network), projekt aktivne suradnje u oblasti simuliranja upravljanja katastrofama i prirodnim nesrećama. Izvršene su detaljne pripreme te u suradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH zajednički se sudjelovalo u organizaciji i sudjelovanju na vježbi SEESIM 10,
- CBSC - Projekt vojne potpore u suprotstavljanju širenja oružja za masovno uništavanje, kontrola prelaska granice i borba protiv terorizma,
- Semec - Projekt suradnje u oblasti vojne edukacije,
- SIMIHO - Projekt satelitskog povezivanja vojnih bolnica,

Na Ministarskom sastanku zemalja Jugoistočne Europe 2009. u Sofiji pokrenuta je inicijativa za pokretanje novog projekta čija bi osnova bila komunikacijski sustavi u službi SEEBRIG. U 2010. godini projekt je aktivan, tj. prihvaćen od strane članica SEDM-a.

Program potpore zemljama Jugoistočne Europe (SEEC)

Kao članica SEEC (Southeastern Europe Clearinghouse), Ministarstvo obrane BiH i u toku 2010. je nastavilo da aktivno sudjeluje u funkcioniranju svih mehanizama SEEC inicijative (Organizacijski sastanci, SEEC konferencije i dr.). Ministarstvo obrane BiH je organiziralo Radnu grupu SEEC za BiH, na kojoj je relevantnim međunarodnim čimbenicima ponuđeno nekoliko projekata za potporu unapređenja bilateralne i regionalne suradnje. Kroz aktivan rad Političkih direktora SEEC inici-

rano je ustanovljavanje regionalnih središta. Središte za mirovne operacije (PSOTC) Butmir prihvaćen je od strane Političkih direktora da bude delegiran kao Regionalno središte tj. model za regionalnu suradnju u obuci za mirovne operacije.

Proces koordinacije u Jugoistočnoj Europi (SEECP)

Bosna i Hercegovina je kontinuirano podržavala SEECP (Southeastern Europe Coordination Process) kao jedinstvenu regionalnu inicijativu iniciranu i vođenu od strane zemalja regije. U 2008. godini Bosni i Hercegovini ukazano je povjerenje uspostavljanjem sjedišta Vijeća za regionalnu suradnju (Regional Cooperation Council - RCC) u Sarajevu. Osnovni ciljevi regionalne suradnje u okviru SEECP-a odnose se na jačanje sigurnosne i političke suradnje, intenziviranje gospodarskih odnosa te suradnje na području ljudske dimenzije, demokracije, pravosuđa i borbe protiv ilegalnih aktivnosti.

Američko - Jadranska povelja (US - Adriatic Charter) (A -5)

Cilj ove inicijative je jačanje sigurnosti i stabilnosti, kao preduvjeta za što brže uključivanje u euroatlantske integracije. Dokument potiče i tekuće reforme Oružanih snaga u zemljama članicama i njihovu međusobnu vojnu suradnju.

Nakon aktivnog sudjelovanja u statusu promatrača, početkom prosinca 2008. godine, Bosna i Hercegovina je primljena u punopravno članstvo u ovoj regionalnoj inicijativi. U organizaciji Ministarstva odbrane BiH u Sarajevu 18.11. 2009. godine održan je sastanak ministara obrane zemalja članica A -5, a 20.05. 2010. godine Bosna i Hercegovina je u ulozi zemlje domaćina organizirala sastanak načelnika stožera oružanih snaga zemalja članica.

Upravna grupa za sigurnosnu suradnju u Jugoistočnoj Europi (Southeastern Europe Security Cooperation Steering Group - SEEGROUP)

SEEGROUP je regionalna inicijativa koja osim regionalnog karaktera podržava kako zemlje pojedinačno, tako i cijeli region u procesu dostizanja zajedničkih standarda za punopravno članstvo u širim integracijskim procesima - NATO i Europska Unija. Cilj SEEGROUP je pomoći regionalnu praktičnu suradnju u sferi obrane i sigurnosti, te da unaprijedi harmonizaciju i koordinaciju između zemalja regiona.

Središte za sigurnosnu suradnju (Centre for Security Cooperation - RACVIAC)

Ministarstvo obrane BiH je 28. siječnja 2008. godine uputilo 3 časnika iz sastava OS BiH na rad u Regionalno Središte za sigurnosnu suradnju RACVIAC Zagreb - u sastav radnog osoblja Središta, na period od dvije godine. Njihov mandat je produžen koncem siječnja 2010. godine, tako misiju završavaju koncem siječnja 2011. godine.

Druga skupina od 3 časnika za rad u RACVIAC Zagreb na period od dvije godine, upućena je 24. siječnja 2011. godine. Sukladno imenovanju od strane Predsjedništva BiH, pomoćnik ministra obrane Zoran Šajinović je u listopadu 2010. godine preuzeo dužnost predsjedatelja Multinacionalne savjetodavne skupine (MAG), koja ima ulogu Upravnog odbora RACVIAC-a.

Aktivnosti u obla

Godišnja analiza rezultata ostvarenih u oblasti školovanja i obuke u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH pokazuje stalni napredak ovog sustava što stvara preduvjete i omogućava izvršenje zakonom propisanih obveza i dodijeljenih misija ovoj instituciji. Posebice treba istaći napor koji se ulaže u dostizanje pune interoperabilnosti i kompatibilnosti s oružanim snagama zemalja članica NATO saveza.

U 2010. godini 1.794 pripadnika MO i OS BiH sudjelovalo je na raznim vidovima obuke u zemlji i inozemstvu i u odnosu na 2009. godinu to je povećanje od 1,8 %. Od navedenog broja 66% je obuku imalo u zemlji, a 34% u inozemstvu. Školovanje i obuka pripadnika MO i OS BiH izvodi se sukladno doktrini obuke, Smjernicama za izvođenje obuke, usvojenim planovima obuke, progra-

Sti školovanja i obuke u MO i OS BiH

mima bilateralne suradnje ili dogovorene suradnje sa predstavnicima partnerskih zemalja i međunarodne zajednice.

Realizacija programa školovanja i obuke odvija se kroz više faza, a općenito mogu se grupirati na sljedeće aktivnosti:

- Ispunjavanje preuzetih obveza prema NATO i PfP u koje su uključene i aktivnosti vezane za sudjelovanje u mirovnim misijama s ciljem dostizanja pune interoperabilnosti i kompatibilnosti s postrojbama i zapovjedništvima NATO-a.

U 107 događaja IPP programa sudjelovala su 164 polaznika, dok je na obuci koju su provodili Mobilni trening timovi, kojih je bilo osam, u prosjeku sudjelovalo po 20 polaznika na svakoj aktivnosti. Na aktivnosti koje podržavaju partnerske ciljeve upućena su 83 polaznika.

- Realizacija aktivnosti proisteklih iz međunarodnih sporazuma i ugovora, te mjera za izgradnju povjerenja, sigurnosti i kontrole naoružanja.

Ova obuka izvodi se u suradnji sa Misijom OSCE, Ženeva središtem za sigurnosne studije, Središtem RACVIAC u Zagrebu, Institutom za međunarodno humanitarno pravo u San Remu, i obuhvatila je značajan broj polaznika.

- Realizacija aktivnosti vezanih za provođenje bilateralnih sporazuma, memoranduma o razumijevanju, programa o međusobnoj suradnji i dr. obuhvaća najviše razine školovanja, usavršavanja i obuke kao što su vojne akademije, zapovjedno-stožerne škole, škole nacionalne obrane i druge ustanove u SAD-u, Velikoj Britani-

ji, Njemačkoj, Francuskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Grčkoj, Turskoj i drugim partnerskim zemljama.

Navedenim aktivnostima tijekom 2010.godine obuhvaćeno je 195 polaznika. Implementiranje stečenih znanja doprinosi razvoju institucija obrane Bosne i Hercegovine i omogućava bržu integraciji u euroatlantske integracije.

- Pripremu časnika i dočasnika za rad u stožerima i tijekom mirovnih operacija vršio je PSOTC Butmir tako da su ovu obuku prošla 172 polaznika.
- Značajna aktivnost je i učenje stranih jezika, prioritetno engleskog, uz njemački, francuski, turski, grčki i talijanski jezik gdje su razvijeni modeli za učenje za različite stupnjeve. Značajno je povećan broj državnih službenika koji uče engleski jezik i na taj način se osposobljavaju za komuniciranje na stranom jeziku. Samo u protekloj godini bilo je više od 100 polaznika koji su pohađali neintenzivne tečajeve. Posebice treba istaći rad STANAG tima za engleski jezik koji je osposobljen za provjeru znanja i izdavanje odgovarajućeg certifikata.
- U suradnji s Agencijom za državnu službu organizirano je osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika koje je prošlo 120, s tim da je od ovog broja veći broj državnih službenika prošao dvije i više obuka. Obuka je obuhvatila 8 modula i 18 događaja koji osposobljavaju državne službenike za redovite radne aktivnosti.

Obuka u postrojbama

Jedna od najvažnijih misija Zapovjedništva obuke i doktrine (ZOiD) Oružanih snaga BiH je definiranje standarda za obuku i sudjelovanje u izvođenju obuke zapovjedništava i postrojbi OS BiH. U sastavu ZOiD-a djeluje Središte za profesionalni

razvoj, Središte za temeljnu obuku, Središte za borbene simulacije, Središte za borbenu obuku, a na ZOiD je formacijski oslonjeno i Središte za potporu mirovnim operacijama (PSOTC).

Realizacija institucionalne obuke u 2010. godini

Institucionalna obuka u OS BiH tijekom 2010. realizirana je kroz vojne, specijalističke i jezične tečajeve, kursiranja časnika i dočasnika u PSOTC, kao i obuku tri klase kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu. Na jezičnim tečajevima bilo je zastupljeno učenje šest jezika i to: engleski, turski, grčki, francuski, njemački i talijanski jezik. Tijekom 2010. godine neki od stepenovanih tečajeva engleskog jezika završio je 1.241 pripadnik OS BiH (od osnovnog do naprednog), na tečajevima turskog bilo je 56, grčkog 26, francuskog 23, njemačkog 18 i talijanskog jezika 3 pripadnika OS BiH, što je ukupno 1.367 djelatnih vojnih

osoba koje su završile neki od jezičnih tečajeva. Istovremeno, od strane instruktora i predavača iz sastava ZOiD-a realizirano je šest vojnih tečajeva i to zapovjedno-stožerni, osnovni časnički, napredni časnički, napredni dočasnički i dva osnovna dočasnička tečaja. Ovi tečajevi trajali su od tri do šest mjeseci, a u 2010. godini završio ih je 181 pripadnik, dok su 104 pripadnika završila neki od 12 specijalističkih tečajeva, među kojima su tečaj informatike i tečaj za instruktore. Osim toga, instruktori su sa pripadnicima OZ OS BiH realizirali MAPEX

vježbu, održali metodičko-didaktičku obuku za instruktore iz sastava Bojne vojne policije i ISAF-a, praradili vježbu "Proces donošenja vojnih odluka" sa Zapovjedništvom logistike i izveli posebne, tzv. preduputne obuke za pripadnike koji su upućivani u ISAF misije. Za te pripadnike OS BiH su organizirani i posebni tečajevi i testiranja iz poznavanja engleskog jezika. Instruktori su organizirali i radionice u oblasti obuke, a prisutna je i stalna suradnja sa Mobilnim trening timovima EUFOR-a, koji se bave unaprijeđenjem obuke i doktrine, standardizacijom, vojnim vježbama i dočasnički tečajevima. Također je

izvedena i obuka na trenažerima tenka M-84, obuka protuoklopnjaka na trenažerima POLK 9K111, te obuka vozača oklopnih transporterata M-113.

Trend pomlađivanja sukladno NATO standardima

Tijekom 2010. godine u Središtu za temeljnu obuku predviđeni nastavni Plan i program uspješno su svladala 884 kandidata. Oni su nakon obuke primljeni u profesionalni vojni sastav, a trend pomlađivanja u

a Oružanih snaga BiH

svećuje se izvođenju fizičkog vježbanja u postrojbama i održavanju fizičke spremnosti djelatnih vojnih osoba, kvalifikacijska gađanja osobnim naoružanjem i samousavršavanje, a svaka individualna inicijativa za stjecanje akademskih zvanja, korištenje informacijskih tehnologija i učenje stranih jezika podržava se na svim razinama . Tijekom 2011. godine, osim obuke postrojbi OS BiH za NATO vođene operacije i provjere bojne kroz rotacije u SBO i simulacije u SBS, planiran je i na-

OS BiH sukladno NATO standardom se nastavlja. Planirano je da tijekom 2011. bude izvedena osnovna obuka za naredne tri klase kandidata, što je za starješinski i instruktorski kadar Središta izazov koji će iziskivati dodatno angažiranje ljudskih i materijalnih resursa. Što tiče kolektivne obuke ili obuke postrojbi, kroz rotaciju i kvalifikacijsko bojevo gađanje prošlo je 869 pripadnika

pješačkih brigada, kroz simulacijske vježbe 563, a kroz simulacijske vježbe i procjenu deklariranih postrojbi 346 pripadnika. Najveći dio

ovih vježbi izvođen je Središtu za borbene simulacije i Središtu za borbenu obuku. Važno je naglasiti da tijekom obuke, pogotovo u Središtu za borbenu obuku gdje se upotrebljava bojevo streljivo, nije bilo izvanrednih događaja, a misija i lista osnovnih zadaća misije su u potpunosti realizirane. Ukupno, tijekom 2010. godine u središtima Zapovjedništva obuke i doktrine obučavalo se 4.467 pripadnika OS BiH. U sklopu svakodnevne individualne obuke posebna pažnja po-

stavak obuke postrojbi uz pomoć Mobilnih trening timova (MTT) iz sastava EUFOR-a. Angažiranje MTT u postrojbama u ulozi savjetnika na polju obuke omogućava i ubrzava interoperabilnost postrojbi sa NATO postrojbama. Također, postrojbe su spremne za operacije traganja i spašavanja (SAR) i operacije medicinske evakuacije (MEDEVAC) te pružanje vojne pomoći civilnim strukturama, što je bilo primijenjeno i tijekom 2010. godine prigodom nepogoda izazvanih poplavama. Osim spo-

menutog, u Smjernicama za 2011. godinu potenciran je razvoj i održavanje obučanih, motiviranih, discipliniranih i fizički spremnih snaga, sposobnih za reakciju u punom

spektu vojnih operacija kako bi ispunile misije OS BiH postavljene u Zakonu o obrani BiH i uspješno provodile misije potpore miru, kao i razvoj visokoprofesionalnog zapo-

vjednog kadra, prilagodljivog promjenljivim okolnostima, spremnog da osigura pravovremeni i adekvatan angažman postrojbi s ciljem izvršenja dodijeljenih misija.

Rotacijske vježbe kao dio kolektivne obuke

Kako je planirano Godišnjim planom obuke za Oružane snage BiH i tijekom 2011. godine vrši se obuka postrojbi jačine bojne za rotaciju koja se kao završna vježba provodi na terenu, u Središtu za borbenu obuku OS BiH. Nakon što je 2010. godine završen ciklus obuke sa trećim bojnama pješačkih brigada i time okončan trogodišnji ciklus obučavanja u OS BiH, ponovo su na redu prvi bojne. Ovaj vid obuke predstavlja veoma važan dio kolektivne obuke jer održava vojničke, rukovodne i kolektivne sposobnosti, razvija i održava vještine zapovijedanja i kontrole kod starješina i njihovog osoblja, predstavlja potporu multiešalonskoj obuci i što je također veoma važno, omogućuje izvođenje obuke u realnim uvjetima.

U tom procesu od prvih priprema do završne vježbe, što je vremenski razdoblje od oko pola godine, zapovjednici bojni ami, na temelju specifičnih ciljeva obuke i raspoloživih resursa, biraju određenu vježbu ili kombinaciju vježbi i sa pripadnicima postrojbe prolaze put od predavanja i seminara, preko vježbe na kartama (MAPEX), zapovjedno-stožerne vježbe (CPX), simulacijske vježbe (SIMEX), terenske vježbe (FTX) i vježbe

bojevog gađanja do stvarne misije.

Dakle, obuka se odvija u fazama, od obuke i uvježbavanja timova do obuke i uvježbavanja postrojbi i od jednostavne do složene. U timskoj i kolektivnoj obuci koriste se znanja stečena u individualnoj obuci, a u njih uključuju kolektivni elementi, čime se dobiva novi kvalitet. Svaka aktivnost se ocjenjuje. Standardi za ocjenu obuke se utvrđuju za svaku kolektivnu zadaću koju su zapovjednici odredili kao zadaću pomoću koje se ispunjava najvažnija misija postrojbe.

Cilj kolektivne obuke OS BiH je priprema, obuka i uvježbavanje za izvođenje određene vojne zadaće. Svaki od

ovih ciljeva obuhvaća određeni broj s njim povezanih zadaća kao što su: identificiranje i definiranje potrebnih sadržaja obuke i definiranje odgovarajućeg programa kao temelja za razvoj OS BiH sukladno odgovornostima nadležnih za izvođenje obuke u OS BiH; potom uspostava temeljnih standarda, instrumenata i načina procjene i ocjenjivanja razine obučanosti, primjena operativnih procedura NATO-a, što sve vodi ka povećanju međusobnog razumijevanja, interoperabilnosti i suradnji sa snagama zemalja članica NATO-a i Partnerstva za mir, ali i procjeni obučanosti zapovjedništava i postrojbi za mogućnost integracije u multinacionalne vojne snage.

Središte za obuku za potporu mirovnim operacijama (PSOTC)

Središte za obuku za potporu mirovnim operacijama (PSOTC) je multinacionalni projekt 17 država partnera (Austrije, BiH, Danske, Finske, Francuske, Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Nizozemske, Norveš-

ke, Njemačke, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Švicarske, Švedske, Turske i Velike Britanije), dok je pristupanje Srbije kao 18-te države partnera u finalnoj proceduri. PSOTC je namjenski uspostavljena obrazovna ustanova, koja pruža profesionalno, međunarodno priznato vojno obrazovanje i stožernu obuku pripadnicima Oružanih snaga BiH i pripadnicima OS drugih država, sa ciljem njihovog osposobljavanja za sudjelovanje u multinacionalnim operacijama potpore miru (PSO). Upravni odbor, sastavljen od predstavnika država partnera, donio je odluku da se Središte preda Bosni i Hercegovini 2013.godine. Zemlja domaćin će nastaviti voditi Središte sa međunarodnim i bosnaskohercegovačkim nastavnim osobljem, što će osigurati nastavak međunarodnog duha koji je jedan od temelja u izvođenju nastave.

U studenom 2007.godine PSOTC je službeno uvršten u listu NATO PfP središta za obuku i obrazovanje. Ovo potvrđuje da je obuka koja se izvodi u PSOTC-u, kvalitetom i stručnošću kompatibilna sa NATO standardima i procedurama koji se primjenjuju u NATO središtima slične namjene. U takvoj ulozi PSOTC, pored PSO tečajeva, kreira i organi-

zira tečajeve za Euroatlantski partnerski radni program u područjima kao što su: međunarodni odnosi, taktičke aktivnosti utjecanja, mediji, protivpobunjeničke aktivnosti. Sveobuhvatan pristup traži od Središta suradnju sa širim sektorom, gdje PSOTC pruža idealan spoj vojnog i civilnog osoblja uključenih u aktivnosti sigurnosnog sektora. Da bi odgovorilo ovim zahtjevima Središte je u suradnji s međunarodnim partnerima uključeno u izvođenje stručnih seminara i radionica iz oblasti izgradnje integriteta, uključenosti žena u sigurnosnim i obrambenim institucijama. PSOTC je poznat i kao regionalno Središte za obuku, uključeno u programe i projekte država Jugoistočne Europe (SEEC) i A5, iz oblasti obrane. Također, djeluje kao koordinacijska ćelija između središta za vojnu obuku i obrazovanje država regije. Oružane snage BiH, su također inkorporirale PSOTC u svoju

organizacijsku strukturu, što ukazuje na lokalnu dimenziju koju Središte ima, dok u isto vrijeme služi i kao medij za transformaciju, usvajajući najsvremenije standarde iz domene NATO aktivnosti i ugrađujući ih u svoje tečajeve i druge vidove edukacije i obuke, čime se ključno osoblje OS BiH na najbolji način priprema za ispunjavanje svoje temeljne misije. Središte svojim aktivnostima uvodi NATO standarde i iskustvo služeći kao osnovna institucija u OS BiH koja pruža obuku u operacijama potpore miru i pripremu pripadnika OS BiH

za sudjelovanje u multinacionalnim misijama UN-a i NATO-a. PSOTC je pored obuke koja se izvodi u Središtu uspostavio mobilne timove za obuku (MTT), koji pružaju mogućnost PSOTC instruktorima da izvo-

de obuku izvan sjedišta u Sarajevu. Zadatak mobilnog tima je da kreira program i izvede obuku sukladno specifičnim zahtjevima potrebnim za obuku brigadnog osoblja, osoblja razine bojne, stožernog osoblja viših zapovjedništava Oružanih snaga BiH i pružiti nastavnu potporu regionalnim institucijama za vojnu

obuku.

Za posljednjih sedam godina, edukaciju i obuku u PSOTC-u je uspješno završilo 1.124 časnika i dočasnika iz Oružanih snaga BiH, od kojih je 48 časnika služilo, ili trenutačno služe u operacijama potpore miru u Afganistanu, Iraku, Kongu, Etiopiji i Eritreji. Također, Središte je tijekom stožernih tečajeva obučio 507 međunarodnih časnika i dočasnika. Mobilni trening tim (MTT) je obučio 1.473 studenata izvan Središta, od kojih su 1.372 pripadnici OS BiH i 101 pripadnik Oružanih snaga država regije.

Protuminske akcije

OS BiH kao deminerska organizacija

Deminerska organizacija OS BiH je dio deminerske zajednice u BiH te kao takva sve aktivnosti na provedbi PMA radi u duhu i okvirima

državnih zakona i standarda i vlastitih standardnih operativnih procedura (SOP-a) odobrenih od strane BH MAC-a. Deminerska organizacija OS BiH je vladina deminerska organizacija koja provodi operacije protuminskih akcija u BiH. Pored OS BiH, na istom principu funkcioniraju i deminerske organizacije entitetskih civilnih zaštita i CZ distrikta Brčko. Postoji i veći broj komercijalnih i nevladinih deminerskih organizacija.

Rezultati Oružanih snaga BiH u PMA

Generalno, OS BiH participiraju sa oko 20% ukupnih rezultata deminiranja u BiH.

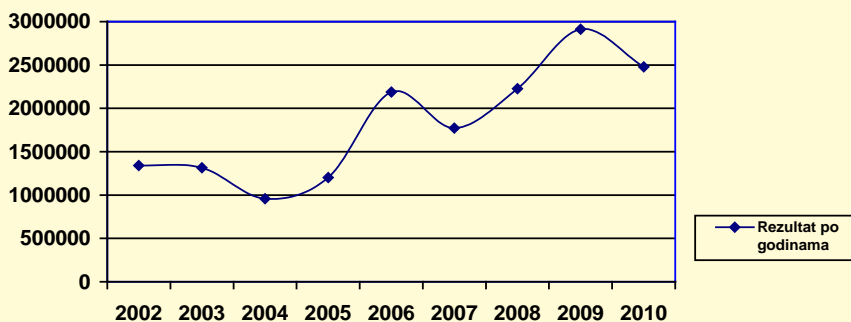
Na ovom grafikonu vide se podaci o deminiranim površinama od strane OS BiH za razdoblje od 2002. godine. Kao što se može uočiti, reorganizacija deminerskih postrojbi 2004, 2007. i 2010. godine je imala za posljedicu prekid tendencije rasta rezultata u pogledu produktivnosti. Pored toga, neophodno je istaći da je u razdoblju od 2002. do 2010. godine pronađeno i uništeno **3.757** protupješadijskih mina, **113** protutenkovskih min, **2.598** ostalih neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) i očišćeno je **39** raznih objekata. Značajna aktivnost u sklopu PMA je i generalno izviđanje (GI). U proteklom razdoblju, od 2009. godine, timovi za GI OS BiH su izvidjeli vojne lokacije za koje postoje indicije da su zagađene minama. Od ukupnog broja izviđenih vojnih lokacija, na njih 36 je utvrđena rizična površina u obimu 3.007.334 m².

Raspoloživi resursi

OS BiH, kao organizacija za PMA, u svom sastavu imaju deminersku bojnu kao postrojbu za neposredno izvršavanje zadaća PMA. Formacija deminerske bojne, izražena kroz kapacitete za provođenje PMA, obuhvata sljedeće:

- 32 manuelna odjeljenja
- 2 manuelna odjeljenja za deminiranje vojnih objekata
- 8 timova za strojnu pripremu zemljišta
- 1 plant tim za čišćenje ruševina
- 9 POEK timova (timovi sa psima otkrivača eksploziva)
- 6 timova za generalno izviđanje

Do 2006. godine OS BiH su raspolagale sa strojevima koje nisu standardno uznemiravale tlo ("Božena 1 i 2" šest komada i jedan "Liberator") već su služile za uklanjanje vegetacije i šteta sa deminerskih radilišta. Od 2006. godine u sastavu OS BiH nalaze se i strojevi za standardno uznemiravanje tla. Prvo je to bila "Božena 5", a kasnije, 2009. godine, dva

je (PMA) u OS BiH

stroja "MH -05", kao i "Diger" 2010 godine. Ovim se značajno povećao stupanj sigurnosti na deminerskim projektima i stvorile pretpostavke za povećanje produktivnosti.

OS BiH su akreditacijom izdanom od strane BH MAC-a, između ostalog, akreditirane za izvođenje humanitarnog deminiranja po metodama:

- manuelno deminiranje
- strojna priprema
- pregiranje (upotreba pasa otkrivača eksploziva)

Na temelju toga može se vidjeti kako je širok spektar aktivnosti PMA koje provode OS BiH.

Suradnja

Pored BH MAC-a, s kojim su suradnja i kontakt gotovo svakodnevni, OS BiH aktivno surađuju sa EUFOR-om, UNDP-ijem, veleposlanstvima stranih zemalja u BiH, civilnim zaštitama u BiH, a u posljednje vrijeme posebno aktivno sa nevladinom organizacijom "NPA" - Norwegian people's aid - Norveška narodna pomoć. Potrebno je spo-

menuti i ostvarenu suradnju sa Ministarstvom prometa i komunikacija BiH, a koja se odvijala na projektima buduće trase autoputa Koridor 5C. Naime, za potrebe ove trase, OS BiH su vršile deminiranje na zahtjevnim projektima u općini Odžak 2009. godine i općini Doboje 2010. godine gdje je tretirana površina od preko 1.000 000 m².

Obuka

Oružane snage BiH imaju kapacitet za samostalnu obuku iz oblasti humanitarnog deminiranja koju realiziraju izvođenjem tečajeva različitih specijalnosti prema zahtjevima Standarda BiH.

Tečajevi iz oblasti PMA koji se organiziraju u OS BiH su: temeljni deminerski tečaj, tečaj čišćenje kuća, tečaj komandira odjeljenja-tima, tečaj operatora stroja za mehaničku pripremu zemljišta i tečaj za izviđače. Također, organiziraju se: osnovni tečaj za operatora za UES (uklanjanje eksplozivnih sredstava), tečaj zapovjednika tima za UES, tečaj inspektora unutarnje kontrole kvalitete, te tečaj zapovjednika deminerskog

voda (radilišta). Zvanja ili kvalifikacije u humanitarnom deminiranju koja se stječu završetkom tečajeva su: deminer, medicinar, zapovjednik deminerskog odjeljenja-tima, izviđač, deminer za čišćenje kuća, operator stroja za pripremu površine, operator za UES, zapovjednik tima za UES, kerovođa, zapovjednik voda (radilišta), zapovjednik tima za mehaničku pripremu zemljišta, instruktor deminiranja, instruktor za UES i inspektor kontrole kvalitete humanitarnog deminiranja.

U fazi uspostavljanja je Središte za protuminsko djelovanje OS BiH koje će biti locirano u vojarni OS BiH u Rajlovcu.

Civilno-vojna suradnja

Pružanje pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće je zakonska zadaća Oružanih snaga BiH. Ovaj zadatak realizira se na zahtjev odgovarajućih civilnih organa. Oružane snage BiH su spremne i odgovaraju na takve zahtjeve po odobrenju za angažiranje. Vojna pomoć civilnim organima prema Politici vojne pomoći civilnim organima je angažiranje vojnih snaga

Pomoć civilnim organima u realizaciji humanitarnih aktivnosti:

- Protuminsko djelovanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava,
- Operacije medicinske evakuacije,
- Operacije traganja i spašavanja,

- Operacije dostave humanitarne pomoći i druge humanitarne operacije i aktivnosti pomoći stanovništvu i

Druge vrste pomoći civilnim organima, kao što su:

- Integrirani oblici pomoći kroz praktičnu obuku Oružanih snaga BiH (pomoć u obnovi, održavanju i izgradnji infrastrukture, kontrolirano pružanje usluga i ustupanje vojnih resursa na uporabu civilnih organa),
- Realizacija kulturnih, sportskih i drugih pogodnih aktivnosti
- Pomoć u drugim aktivnostima koje doprinose ugledu i dokazuju društvenu korisnost struktura obrane BiH.

u aktivnostima pružanja pomoći i potpore civilnim organima i, u okviru iste, civilnom stanovništvu. Kao širi pojam i način realizacije uključuje suradnju i koordinaciju s civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće.

Ministarstvo obrane BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH usaglasili su i donijeli Standardne operativne procedure (SOP) angažiranja Oružanih snaga BiH u reagiranju na prirodne i druge nesreće.

Raspoloživi resursi Oružanih snaga BiH stavljaju se na raspolaganje civilnim organima za pružanje tri vida pomoći i to:

Pomoć civilnim organima vlasti u:

- Reagiranje na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
- Borba protiv terorizma
- Pomoć agencijama za provođenje zakona,
- Realizacija protokolarnih reprezentativnih aktivnosti,

Ovisno od potrebnih odgovora na prirodne i druge nesreće mogu biti angažirane pješačke, inženjerske, helikopterske, deminerske i druge postrojbe Oružanih snaga BiH. Istodobno, potpora civilnim organima može biti

- uređenju različitih površina,
- saniranju makadamskih puteva.

U okviru pružanja pomoći u medicinskoj evakuaciji, us-

pružena kroz angažman odgovarajućih transportnih, logističkih i drugih specijaliziranih kapaciteta Oružanih snaga BiH.

Oružane snage BiH su do sada bile angažirane u više slučajeva spašavanja ljudi i materijalnih dobara u prirodnim nesrećama. Posebice intenzivne aktivnosti, sa više vrsta zadataka (evakuacija, spašavanje, zbrinjavanje), realizirane su u pružanju pomoći civilnim organima i

postavljeno je MEDEVAC dežurstvo helikoptera Oružanih snaga BiH i realizirane dvije zajedničke vježbe sa civilnim strukturama. U vojarni Rajlovac realizirana je vježba odgovora na teroristički napad i otklanjanje posljedica terorističkog napada pod nazivom "Združeni odgovor Sarajevo 2010". U vježbi su sudjelovali i pripadnici entitetskih uprava civilne zaštite, Ministarstava unutarnjih poslova i Profesionalne vatrogasne brigade Kantona Sa-

stanovništvu prilikom poplava koncem 2010. godine u općinama Bijeljina, Derventa, Goražde, Novo Goražde, Čapljina i Čelinac.

Oružane snage BiH pružile su značajnu pomoć na gašenju požara u području općina Livno, Tomislavgrad i Bileća. Tijekom ovih aktivnosti na gašenju požara su angažirana dva helikoptera Oružanih snaga BiH sa posadama i ukupno je izbačeno 140 tona vode.

U oblasti inženjerskih radova Oružane snage BiH su do sada angažirane na:

- ugradnji, premještanju ili prevoženju različitog materijala,

rajevo, te Službe hitne pomoći Grada Sarajeva. U proteklom razdoblju uspješno je obavljeno više domaćih i dvije međunarodne evakuacije bolesnika.

Pored navedenog, ostvarena je značajna pomoć civilnim strukturama u područjima ustupanja resursa Oružanih snaga BiH na privremeno korištenje, te u potpori aktivnostima stvaranja pretpostavki za povratak izbjeglih i raseljenih osoba u BiH.

Oružane snage BiH su u svim navedenim područjima pružanja vojne pomoći civilnim organima demonstrirale spremnost i sposobnost, te potvrdile društvenu korisnost u širokom spektru ovih i drugih nevojnih aktivnosti.

NATO – PERSPEKTIVA program

Ministarstvo obrane BiH razvilo je i primjenjuje Program tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala “PERSPEKTIVA”, kao sustav pomoći i brige za vlastito osoblje koje napušta vojnu službu. Programom se utvrđuju mjere i aktivnosti koje realiziraju MO i OS BiH u suradnji sa svim razinama vlasti u cilju zbrinjavanja otpuštenog vojnog personala.

OS BiH u suradnji sa svim razinama vlasti u cilju zbrinjavanja otpuštenog vojnog personala.

Strateški ciljevi programa “PERSPEKTIVA” su asistencija otpuštenom osoblju obrambenih snaga u procesu reintegracije u civilni život, povećanje kapaciteta Ministarstva obrane s ciljem pružanja pomoći reintegracije otpuštenom osoblju obrambenih snaga, te doprinos implementaciji procesa reformi obrambenih snaga u Bosni i Hercegovini. Programom “PERSPEKTIVA” se osigurava jedinstvena institucionalna potpora svih razina vlasti, nevladinog sektora i potencijalnih donatora, odnosno osobama u tranziciji omogućuje savjetodavna, edukacijska i druga stručna pomoć definirana Programom. Tipovi asistencije su: izravna potpora za početak biznisa, sajam zapošljavanja ili konferencija, publikacije, vanjski konzultanti, zapošljavanje preko interneta, trening programi. Metodologija podrazumijeva individualno savjetovanje i konzal-

ting / posjete, razvoj projekata, podjela opreme / servis, monitoring i lokalne veze.

Akcijski plan za uspostavu sustava tranzicije i zbrinjavanja donesen je 13.05.2008. godine, Politika tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala donesena je 07.10.2008. godine, a Program tranzicije i zbrinjavanja “Perspektiva” donesen je 23.03.2009. godine. Također, Pravilnik o tranziciji i zbrinjavanju donesen je 30.06.2009. godine. 25.05.2009. godine uspostavljena su tri Regionalna tranzicijska središta (u Rajlovcu, Mostaru i Banja Luci), a u tijeku su pripreme za uspostavu RTS-a u Tuzli.

Odluka o NATO - Perspektiva programu donesena je u NATO HQ Bruxelles 20.05.2010. godine. Lider nacije su: Norveška, Slovenija i Nizozemska. Trajanje projekta predviđeno je od 01.10.2010. do 30.09.2010. godine. Financijski ugovor, aneksi Financijskog ugovora i Izvršni aranžman potpisani su u Bruxellesu

01.10.2010. godine. Ceremonija otvaranja i predstavljanje Programa održana je 18.11.2010. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Proračun NATO PERSPEKTIVA PROGRAM iznosi približno 5.268.460 eura, a pojedinačne donacije 11 zemalja iznose: USA / USAID - bilateralno 2.113.600 USD, BiH - 1.500.000 eura, Norveška - 1.100.000 eura,

Nizozemska - 300.000 eura, UK - 100.000 GBP, Luksemburg - 200.000 eura, Turska - 200.000 eura, Švedska - 166.375 eura, Danska - 50.000 eura, Češka - 30.000 eura i Slovenija - 30.000 eura. Izvršni agent projekta je Međunarodna organizacija za migracije IOM, u suradnji sa MO BiH.

U razdoblju do 13.02.2011. godine iz djelatne vojne službe otpušteno 1.771 osoba (a u toku 2011. godine prestat će DVS zbog isteka ugovornog roka za još 191 vojnika), od kojih je za projekt PERSPEKTIVA registrirano 1.204, individualno je konzultirana 1.031 osoba i pripremljeno je 310 projekata. Odobreno je 102 projekta, a u procesu odobranja je ukupno 64 projekta.

Istodobno, aktualna je medijska kampanja prema osobama u tranziciji, pripadnicima OS BiH, javnosti, međunarodnoj zajednici i potencijalnim donatorima, održavaju se tranzicijske radionice za otpuštene osobe i dostavljaju registracijski paketi otpuštenim osobama.

Razvoj i modernizacija Oružanih snaga BiH

Razvoj društva u cjelini zahtjeva Oružane snage BiH organizirane i opremljene primjereno suvremenim sigurnosnim izazovima i realnim ekonomskim i finansijskim mogućnostima države. Osnovni dokument koji definira razvoj OS BiH je "Plan razvoja i modernizacije OS BiH 2011-2020".

U proteklom razdoblju izrađena su i usvojena nova strateška dokumenta u oblasti sigurnosti i obrane zemlje - Sigurnosna politika, Obrambena politika i Vojna strategija BiH. Aktivnosti na izradi dokumenta "Pregled obrane", kojim je izvršena sveobuhvatna revizija i analiza do sada postignutih rezultata u oblasti tranzicije i reforme sustava obrane, jasno pokazuje potrebu za daljnjim nastavkom reformskog procesa na putu BiH ka ostvarenju primarnog strateškog cilja - punopravnog članstva u NATO.

U okviru ovog značajnog procesa, Plan kao aneks dokumenta "Pregled obrane", ujedno predstavlja konkretnu, materijalnu vezu između stavova definiranih u usvojenim strateškim dokumentima i projekcije budućeg razvoja OS kao temeljnog stuba sustava obrane BiH. Namjena ovog dokumenta je usmjeravanje razvoja OS BiH u narednom desetogodišnjem razdoblju i definiranje obveza i zadataka koje je potrebno izvršiti u cilju stvaranja neophodnih materijalnih uvjeta za njegovu realizaciju. Plan razvoja i modernizacije predstavlja elaboraciju vizije personalne, materijalne i finansijske potpore razvoja i dostizanja zahtjevanih operativnih sposobnosti OS BiH u

projektiranom razdoblju. Sukladno stavovima i preporukama definiranim u dokumentu "Pregled obrane", buduće operativne sposobnosti bit će potpuno u funkciji izvršenja misije i zadataka OS, primjerene suvremenim sigurnosnim izazovima, rizicima i raspoloživim resursima. Time će se stvoriti neophodni uvjeti za optimalno i učinkovito korištenje raspoloživih, ali ograničenih vojnih kapaciteta zemlje, a OS BiH će potpuno ostvariti svoju zakonom propisanu ulogu u okviru sustava kolektivne obrane.

Sadržaj dokumenta je koncipiran po sljedećem:

- U prvom poglavlju dokumenta definirani su ciljevi modernizacije OS BiH i izvršena analiza postojećeg stanja, te projekcija i operacionalizacija razvojnih ciljeva u oblasti personalnih i materijalnih resursa, vojnog školovanja, doktrine i obuke te međunarodne vojne suradnje i doprinosa BiH i njenih OS međunarodnoj sigurnosti.
- U drugom poglavlju dokumenta utvrđeni su finansijski okviri proračuna i projekcija obrambenih troškova potrebnih za ostvarivanje definiranih razvojnih ciljeva.

Ciljevi modernizacije

Osnovni cilj modernizacije OS BiH je dostizanje zahtjevanih opera-

tivnih sposobnosti koje će osigurati plansko dostizanje potrebnog stupnja interoperabilnosti i kompatibilnosti OS sa OS zemalja članica NATO kao temeljnog preduvjeta zajedničkog angažiranja sa saveznicima i partnerima u budućnosti.

Ciljevi razvoja i modernizacije OS BiH su razrađeni za područja:

- personalnih resursa
- materijalnih resursa - s težištem na naoružanju i vojnoj opremi, objektima i infrastrukturi i sustavu logističke potpore OS,
- vojnog školovanja,
- doktrine i obuke,
- međunarodne vojne suradnje i doprinosa međunarodnoj sigurnosti.

Glavni ciljevi razvoja i modernizacije OS BiH u period 2011 - 2020. godina su:

a) Ciljevi usmjereni na dostizanje zahtjevanih operativnih sposobnosti:

1. Uspostavljanju projektirane organizacijske i personalne strukture,
2. Opremanju OS suvremenim i neophodnim sredstvima naoružanja i vojne opreme,

3. Intenzivnijem sudjelovanju OS u međunarodnim vojnim operacijama, a posebno operacijama potpore miru.

b) Ciljevi usmjereni na uređenje normativno - doktrinarnog okvira:

1. Uspostavljanju projektiranog sustava obuke i usavršavanja,
2. Prilagođavanju zakonodavne i druge normativno - pravne i doktrinarne regulative novom obrambenom i operativnom konceptu OS BiH,
3. Uspostavljanju funkcioniranja sustava aktivne pričuve OS.

c) Ciljevi usmjereni na povećanje učinkovitosti OS BiH:

1. Popuni OS profesionalnim vojnim osobljem i pripadnicima aktivne pričuve na dragovoljnoj osnovi,
2. Realizaciji planiranog razmještanja zapovjedništava i postrojbi OS na perspektivnim lokacijama uz smanjenje njihovog broja u budućnosti
3. Rješavanju pitanja suvišnog, zastarjelog, neispravnog i neperspektivnog naoružanja i vojne opreme.

U potpori realizacije planiranih razvojnih ciljeva modernizacije OS u svim područjima realizirat će se niz projekata po prioritetima, a prema sljedećim kriterijima:

Prioriteti prve razine: Projekti i zadatke koji neposredno utiču na izgradnju i dostizanje ključnih ope-

rativnih sposobnosti neophodnih za izvršenje zakonom predviđene misije i zadaća OS BiH sa težištem na ispunjavanju međunarodnih obveza BiH.

Prioriteti druge razine: Projekti i zadatke koji neposredno utiču na izgradnju i uređenje konceptualnog, doktrinarnog i normativnog okvira za djelovanje OS i time direktno utječu na dostizanje zahtjevanog i potrebne razine operativne i borbene spremnosti OS.

Prioriteti treće razine: Projekti i zadatke koji neposredno utječu na povećanje operativne učinkovitosti OS i racionalnu uporabu raspoloživih resursa.

U Planu razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH, analitički je prikazano postojeće stanje po različitim oblastima, kao i rizici koji bi bili uzrokovani zadržavanjem postojećeg stanja te njihov utjecaj na zahtijevane operativne sposobnosti. Planom su razrađene mogućnosti kratkoročnog ublažavanja rizika te projekti i zadatke po rodovima, službama i godinama do 2020. godine, čijom provedbom bi se potpuno eliminirali rizici u dostizanju potrebnih operativnih sposobnosti.

Vojne odore

Kompletna procedura nabave novih vojnih odora krenula je početkom 2009. godine, da bi se do polovice godine okončalo ugovaranje nabave prve količine odora od 350 kompleta sa kojima je izvršeno prioriteto oblačenje Vojnog orkestra i Počasne postrojbe, kao i vojno-diplomatskih predstavnika BiH. Daljnja dinamika nabavke ovih odora za ostale pripadnike OS BiH realizira se po planu, u zavisnosti od dinamike priliva finansijskih sredstava planiranih za ovu namjenu.

Prva zvanična promocija novih službenih i svečanih vojnih odora za pripadnike OS BiH izvršena je 29.11.2010. godine.

U ovom izdanju ukratko predstavljamo podjelu i vrste vojnih odora pripadnika OS BiH.

Podjela odora OS BiH:

Prema namjeni:
- službena odora;
- svečana odora;

Prema vidovima:
- odore KoV;
- odore ZS i PZO;

Prema korisnicima:
- odore generala (muškaraca / žena);
- odore časnika (muškaraca / žena);
- odore dočasnika i kadeta (muškaraca / žena);

Prema uvjetima korištenja:
- ljetni komplet odore i
- zimski komplet odore.

Odore u Oružanim snagama BiH

Vrste službenih odora OS BiH i korisnici

Službena odora OS BiH dijeli se u dvije kategorije i to:

- službena odora KoV (ljetni i zimski komplet) i

- službena odora ZS i PZO (ljetni i zimski komplet).

Obje kategorije službenih odora razlikuju se po korisnicima odore:

- odora za generale - nose je svi časnici u rasponu čina brigadni general - general pukovnik;
- odora za časnike - nose je svi časnici u rasponu čina potporučnik - brigadir
- odora za dočasnike i kadete - nose je svi dočasnici i kadeti na školovanju u vojnim školama.

Vrste svečanih odora OS BiH i korisnici

Svečanu odoru OS BiH nose pripadnici oba vida, a razlikuje se po korisnicima odore, i to:

- Odora za generale (komplet za sve

vremenske prilike);

- Odora za časnike (komplet za sve

vremenske prilike);

- Odora za dočasnike (komplet za sve vremenske prilike);

- Odora za pripadnike Počasne postrojbe OS BiH (ljetni i zimski komplet);

- Odora za pripadnike Vojnog orkestra OS BiH (ljetni i zimski komplet).

Ostale odore na upotrebi u OS BiH

Pored navedenih vrsta odora koje su na uporabi u OS BiH, svi pripadnici OS BiH zaduženi su kompletima Jedinstvene terenske odore OS BiH (digitalna šara).

Jedinstvenu terensku odoru OS BiH nose vojnici po ugovoru u OS BiH, prigodom obavljanja svakodnevnih radnih zadaća i aktivnosti u službi, dok ostala djelatne vojne osobe (generali, časnici i dočasnici) Jedinstvenu terensku uniformu nose prigodom realizacije aktivnosti u terenskim uvjetima i drugim aktivnostima sukladno važećim uputstvima i procedurama iz ove oblasti.

Na prijedlog ZS OS BiH, Ministarstvo obrane BiH je usvojilo i pokrenulo pitanje nabavke specijalne letačke opreme za 110 (stotinu deset) pripadnika za rangirane i nerangirane članove posada.

Pored naprijed navedenih kompleta specijalne odore, u OS BiH se koriste i različiti drugi kompleti specijalne i radno-zaštitne opreme.

Značaj i uloga parlamentarnog

Pripadnici Oružanih snaga, sukladno preporuci Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, smatraju se uniformiranim građanima koji moraju uživati jednake temeljne slobode, uključujući i one definirane Europskom konvencijom o ljudskim pravima i Europskom socijalnom poveljom. To znači da moraju imati mehanizme zaštite svojih prava i dostojanstva kao i svi ostali građani, u skladu s ograničenjima koje nameću specifični zahtjevi obavljanja vojnih dužnosti. Evidentno je da se od pripadnika Oružanih snaga ne može očekivati da poštuju međunarodno humanitarno pravo i ljudska prava tijekom svog djelovanja ukoliko se poštivanje ljudskih prava ne osigura u redovima vojske, zbog čega je svijest o zaštiti ljudskih prava nužno širiti u svim segmentima oružanih struktura jedne zemlje.

Institucija parlamentarnog vojnog povjerenika BiH uspostavljena je Zakonom o parlamentarnom vojnom

povjereniku BiH, koji je na snagu stupio 07.07.2009. godine. Ovim je uspostavljen novi institut u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda, specijaliziran isključivo za zaštitu ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i

kadeta u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH. Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH za prvog parlamentarnog vojnog povjerenika BiH imenovala je Boška Šiljegovića. Mandat prvom vojnom povjereniku počeo je 16.9.2009. godine. Parlamentarni vojni povjerenik BiH neovisan je povjerenik Parlamentarne skupštine

BiH čiji je cilj jačanje vladavine prava, zaštite ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta u OS i MO BiH, kako je to garantirano Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima. Predviđeno je da vojni povjerenik radi na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, registrirane organizacije ili udruge, ili bilo kojeg naroda u BiH.

Ciljevi uspostave institucije vojnog povjerenika

Cilj uspostave funkcije parlamentarnog vojnog povjerenika BiH je povećanje povjerenja u vojni sektor putem stvaranja veće transparentnosti u cijeli administrativni proces koji se provodi u MO i OS BiH, bez dovođenja u pitanje vojne hijerarhije, autoritet vojnog zapovjednog lanca ili smanjenja vojne gotovosti. Vojni povjerenik je neovisan i za svoj rad odgovara Parlamentarnoj skupštini BiH.

Profesionalizam i etičko ponašanje vojnih osoba

Povjerenje građana Bosne i Hercegovine u osobni integritet i vjernost Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine od strane njenih pripadnika, kao i u osposobljenost Oružanih snaga BiH, nijednog trenutka ne smije biti dovedeno u pitanje. Omogućavanje i poticanje mirovnog procesa, te potporu stabilnosti i integraciji Bosne i Hercegovine u strukture euroatlantske sigurnosti ne smiju biti kompromitirani ni prijašnjim, ni

sadašnjim djelima bilo kojeg pripadnika, a posebno visokih dužnosnika Oružanih snaga i Ministarstva obrane BiH. Sukladno tome, stupanjem na snagu Zakona o obrani i Zakona o službi u OS BiH 01. siječnja 2006. godine uspostavljen je Generalni inspektorat kao zasebna cjelina MO BiH sa misijom da osigura da se vojne osobe ponašaju sukladno zakonu i drugim propisima koji se odnose na sukob interesa, profesionalizam

i etičko ponašanje. U biti Generalni inspektorat MO BiH vuče korijene iz 1999. godine kada je od strane Zapovjednika SFOR-a uspostavljen Ured generalnog inspektora sa osnovnom zadaćom da nadzire poštivanje vojnog dijela Općeg okvirnog sporazuma za mir i Poglavlja 14 Upute stranama Zapovjednika EUFOR-a i Zapovjednika NATO-a.

Danas sustav inspektora, pored Generalnog inspektorata MO BiH, čine i inspektori u zapovjedništvima i postrojbama OS BiH. Sustav inspektora svoju misiju izvršava kroz funkcije obuke, pružanja pomoći i provođenja istraga i preliminarne istraga. Obuka iz oblasti etike i profesionalizma kao i obuka o sustavu i načinu rada inspektora se provodi sa svim

Parlamentarnog vojnog povjerenika BiH

Nadležnosti i ovlasti parlamentarnog vojnog povjerenika

Nadležnosti parlamentarnog vojnog povjerenika su istraživanje specifičnih pitanja po uputstvu Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, te istraživanje okolnosti koje upućuju na kršenje ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta na temelju pritužbi ili na vlastitu inicijativu. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik ima pravo od ministra obrane BiH i osoblja podređenog ministru zahtijevati informacije i pristup evidenciji, saslušati podnositelja pritužbe, svjedoka i stručnjaka, te prepustiti nadležnoj instituciji da riješi pitanje (suradnja s Generalnim inspektoratom). Također, ima pravo izdati odgovorajuću preporuku nadležnoj instituciji, podnositi godišnja i specijalna izvješća Parlamentarnoj skupštini BiH, pitanje proslijediti nadležnim organima

za kaznene ili disciplinske postupke, zahtijevati izvješća od ministra obrane BiH i u bilo kojem trenutku posjetiti postrojbe i zapovjedništva OS BiH.

Svaka vojna osoba ili kadet u OS i MO BiH ima pravo neposredno kontaktirati s vojnim povjerenikom, bez posredovanja zvaničnih službi, te podnijeti pritužbu. U slučaju predaje pritužbe nadležnoj postrojbi u kojoj podnositelj služi, odgovorna osoba obavezna je u što kraćem roku, mimo linije zapovijedanja i kontrole, pritužbu na najprikladniji način uputiti

vojnom povjereniku. Tijekom 2010. godine zaprimljeno je 132 pritužbe, koje se prema sadržini i problemima koji su njima obuhvaćeni, mogu podijeliti u sljedeće grupe, i to:

1. statusna pitanja u vezi s okončanjem profesionalnog angažmana u OS BiH - 48
2. proces unapređenja pripadnika Oružanih snaga BiH kroz postupak činovanja - 31
3. primjena Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, posebice u segmetnima koji se odnose na naknadu troškova stanovanja i prijevoza - 23
4. ostala pitanja - 2
5. obraćanje civila angažiranih u Oružanim snagama BiH - 23
6. anonimne pritužbe - 5

Ured parlamentarnog vojnog povjerenika BiH riješio je 75 pritužbi. Inače, vojni povjerenik tijekom 2010. godine posjetio je 27 vojarni Oružanih snaga BiH.

novoprimljenim pripadnicima OS BiH u Središtu za temeljnu obuku, kao i sa svim ostalim pripadnicima OS BiH u zapovjedništvima i postrojbama OS BiH. Funkcija pružanja pomoći predstavlja neformalni proces prikupljanja informacija u cilju rješavanja određenih problema i predstavlja svojevrsnog vojnog ombudsmena unutar OS i MO BiH. Za razliku od pružanja pomoći preliminarne istrage i istrage su više formalizirani postupci koje provode inspektori u vezi sa utvrđivanjem činjenica nepoželjnih kako bi naredbodavnom organu dali osnovu za odlučivanje i djelovanje i često sadrže navode o nepropisnom postupanju od strane nekog pojedinca. Pored ovih značajki, Generalni inspektorat MO BiH je aktivno sudjelovao u izradi propisa koji reguliraju njegova ovlaštenja i metode rada.

Aktivnosti na izradi dokumenta "Pregled obrane"

Izrada dokumenta "Pregled obrane" vrši se u okviru partnerskog cilja PG 0001 "Obrambeni planovi", koji je definiran dokumentom Proces planiranja i revizije (PARP), usvojenim od strane članica NATO-a u veljači 2009.godine. Dokumentom Individualni partnerski akcijski plan (IPAP) usuglašena je potreba izrade navedenog dokumenta.

Aktivnosti vezane za izradu navedenog dokumenta se odvijaju u koordinaciji sa NATO stožerom u Sarajevu i Bruxellesu, te tvrtkom MPRI, kao i Ministarstvom obrane Kraljevine Norveške, s kojima je usuglašen koncept i metodologija

izrade "Pregleda obrane". Završena je radna verzija svih poglavlja dokumenta i osnovni elementi Plana modernizacije Oružanih snaga BiH. Predstoje potrebna usuglašavanja s Predsjedništvom BiH i Zajedničkim povjerenstvom za obranu i si-

Žene u Oru

gurnost Parlamenta BiH, nakon čega će se pristupiti izradi konačnog prijedloga dokumenta "Pregled obrane".

Proces izrade "Pregleda obrane" podrazumijeva izradu potrebnog broja pregleda, studija i analiza o postojećem stanju, te definiranje ciljeva programa izgradnje tog sustava na dugoročnoj osnovi koji bi u načelu pokrivao razdoblje od 2010. do 2020. godine.

Ciljevi izrade dokumenta "Pregled obrane" su:

- izrada sveobuhvatne analize trenutačnog stanja obrambenog sektora u BiH,
- definiranje potrebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH sukladno ustanovljenim obrambenim izazovima, zadaćama i misijama,
- definiranje osnova vizije i dugoročnog razvoja Oružanih snaga BiH,
- omogućavanje daljnjeg procesa euroatlantskih integracija.

Dokument "Pregled obrane" će nakon usuglašavanja u Ministarstvu obrane i ZS OS BiH odobriti Predsjedništvo BiH, te Parlamentarna skupština BiH sa aspekta prihvatanja "Plana modernizacije Oružanih snaga BiH" koji je vezan za buduća financijska ulaganja u obrambeni sektor. Kada bude usvojen, ovaj dokument će biti osnova za usklađivanje određenog broja zakona, odluka i drugih akata na svim razinama u BiH kojim su definirana pitanja iz sigurnosnog i obrambenog sektora.

Od 9.073 popunjenih ustrojbenih - radnih mjesta u zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga BiH 507 ustrojbenih - radnih mjesta popunjeno je osobama ženskog spola i to: časnika - 55, dočasnika - 125, vojnika - 168 i CO - 159.

PREGLED

zastupljenosti žena u popuni OS BiH po činovima

Kategorija	Osobni čin	SVEGA	
DJELATNE VOJNE OSOBE	Časnici	Brigadir	1
		Pukovnik	4
		Bojnik	9
		Satnik	20
		Poručnik	7
		Potporučnik	14
		SVEGA OFICIRA	55
	Dočasnici	Glavni narednik	4
		Stožerni narednik	7
		Narednik I klase	23
		Viši narednik	35
		Narednik	56
		SVEGA DOČASNIKA	125
	Vojnici	Desetnik	18
		Razvodnik	28
		Vojnik	122
		SVEGA VOJNIKA	168
	SVEGA DVO		348
Civilne osobe		159	
UKUPNO ŽENA U OS BiH		507	

Žene koje se nalaze u OS BiH uglavnom su završile civilne škole, a obrazovanje za vojnički poziv upotpunile su kroz razne individualne i institucionalne edukacije. Mjerilo uspješnosti je, kao iu drugim vojskama, osobni čin i dužnost koja se obavlja. Zastupljene su u svim rodovima i službama, od sanitetske, preko pješačke, intendantske, informatičke, financijske, personalne, te administrativno-tehničke, do određenih dužnosti u oblasti telekomunikacija, logističke dužnosti kao što su rukovatelji, ali i kuhari i pomoćno osoblje u kuhinjama i restoranima.

Pripadnice OS BiH sudjelovale su i u misijama potpore miru u Etiopiji, Eritreji i Iraku. Prva rotacija Pješačke postrojbe Oružanih snaga BiH u Afganistanu, u svom sastavu, također ima ženu. Žene su, dakle, nazočne u mi-

rovnim operacijama u najzahtjevnijoj formi kao vojni promatrači, demineri i pješadinci. Primjetno je povećanje interesa mladih žena za djelatnu vojnu službu u Oružanim snagama BiH, što potvrđuje prijem novih generacija vojnika putem Javnih oglasa. Potrebno je također naglasiti da je od ukupnog broja prijavljenih kandida-

ta, značajan broj djevojaka uspješno završilo obuku, sa odličnim rezultatima.

žanim snagama BiH

Rodna ravnopravnost

Predstavnic/ce Ministarstva obrane BiH proteklih godina aktivno su sudjelovali u radu Agencije za ravnopravnost spolova BiH i drugim aktivnostima kroz koje se afirmirala rodna ravnopravnost. Oni su ujedno i članovi Koordinacijskog tijela za provedbu UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini. Veoma bitne aktivnosti odvijale su se kroz realizaciju sadržaja Gender akcionog plana (GAP) Bosne i Hercegovine, sudjelovanje u Radnoj grupi za izradu Akcionog plana za provedbu UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini za period 2010 - 2013. (Objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 92, od 8. studenog 2010. godine), gdje su jasno definirani ciljevi i aktivnosti, od vitalnog značaja za provedbu ove Rezolucije u Bosni i Hercegovini, iz nadležnosti Ministarstva obrane BiH. Bitno je istaknuti da je Bosna i Hercegovina prva zemlja u regionu koja

je usvojila Akcijski plan za provedbu UN Rezolucije 1325 i jedna od 19 zemalja u svijetu koje imaju usvojen ovaj plan.

Ministarstvo obrane BiH je u cilju unaprijeđenja stanja u ovoj oblasti ostvarilo suradnju i sa EUFOR-om, NATO stožerom u Sarajevu i PSOTC-om. Pripadnici/ce Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH su sudjelovali na radionicama, koje su organizirali NATO stožer u Sarajevu i PSOTC, a vezane su za unaprijeđenje položaja žena u Sektoru sigurnosti.

Poštivanje principa ravnopravnosti spolova u MO i OS BiH

Kada je u pitanju poštivanja principa ravnopravnosti spolova u MO i OS BiH stanje je sljedeće:

- U MO i OS BiH se poštuje načelo ravnopravnosti spolova i nastoji se osigurati praktična primjena tog principa. Zakonska i podzakonska regulativa iz nadležnosti Ministarstva obrane, i pored toga što u nju nije ugrađena rodna politika, pruža iste mogućnosti svim pripadnicima i pripadnicama MO i OS BiH,

- Trenutačno stanje zastupljenosti žena u MO i OS BiH je, ako se ima u vidu situacija po ovom pitanju u drugim državama gdje se zastupljenost žena u Oružanim snagama kreće od 0,02% do 18%, zadovoljavajuće, ali postoji određeni debalans,

- Od ukupnog broja zaposlenih u MO BiH žene su procentualno zastupljene sa 36,4%, dok su žene u odnosu na ukupan broj civilnih osoba u OS

BiH zastupljene sa 23,8 %. Od ukupnog broja pripadnika OS BiH žene su procentualno zastupljene 5,4 %, - Promicanjem vojnog poziva, to jeste poduzimanjem promotivnih mjera pozitivne akcije, nastoje se eliminirati predrasude koje su zasnovane na ideji inferiornosti ili superiornosti bilo kojeg spola. Prisutno je mišljenje da je nužno nastaviti s afirmacijom vojnog poziva unutar bosanskohercegovačkog društva, uz naglašavanje činjenice da su MO i OS BiH podjednako otvoreni za sve građane i građanke Bosne i Hercegovine, koji/e ispunjavaju propisane zakonske uvjete.

- Evidentan je trend povećanog interesa osoba ženskog spola za prijam u Oružane snage BiH: od 23 kandidatkinje, koje su se prijavile na prvi oglas, do 384, koliko se prijavilo na posljednji oglas,

- U nastojanju da se postojeće stanje popune u MO i OS BiH izmjeni i po-

veća broj žena profesionalnih vojnika, kroz plan petogodišnjeg razvoja OS BiH 2010-2015. godina, predviđeno je kvantitativno i kvalitativno povećanje brojne zastupljenosti žena na 10 %.

Vjerska služba u MO i OS BiH

Organizacija i način funkcioniranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH reguliran je Pravilnikom o organizaciji i načinu funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH. Pravilnik regulira vjersku službu kao dio strukture MO i OS BiH sa zadaćom organizacije i osiguranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH. Sukladno tomu ministar obrane potpisao je sporazume sa Vrhbosanskom nadbiskupijom, Pravoslavnom crkvom i Islamskom vjerskom zajednicom u BiH, kojim je regulirano pitanje uspostave, organizacije i načina funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH.

Vojno muftijstvo

Ministarstvo obrane BiH je u opredjeljenju za brigu o svakom pojedincu koje treba angažirati za potrebe ciljeva obrane i ukupne misije Oružanih snaga BiH uspostavilo Vjersku službu. Sporazum o uspostavi, organiziranju i načinu funkcioniranja Vojnog muftijstva kao sastavnog dijela jedinstvene vjerske službe u MO i OS BiH potpisan je 11.09.2007. godine.

Organiziranje Vojnog muftijstva ima za cilj da kroz osiguranje vjerskih prava i sloboda muslimana doprinese strateškim ciljevima funkcioniranja cjelokupnog obrambenog sustava MO i OS. Pravilnik o organiziranju i načinu funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH uređuje način funkcioniranja cjelokupnog vjerskog života muslimana, pravoslavaca, katolika i drugih. Vojno muftijstvo u sastavu vjerske službe legitimni je predstavnik Islamske zajednice u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH. U sastavu Vojnog muftijstva postoje uredi za organiziranje vjerskog života: Ured Vojnog muftije u Ministarstvu obrane, Ured Glavnog imama u Zajedničkom stožeru OS BiH, Ured Stožernog imama i uredi brigadnih i bataljunskih imama u zapovjedništvima postrojbi. Ured Vojnog muftije vodi,

usmjerava i koordinira rad vojnih imama u okviru uloge Islamske zajednice u BiH i potreba svih struktura u MO i OS BiH.

Vojni imami su savjetnici zapovjednika iz oblasti razumijevanja vjerskih potreba muslimana. Osiguravaju adekvatne uvjete za obredne aktivnosti, predvode vjerske obrede i brinu da svi oblici vjerskog života budu realizirani na primjeren način. Vojni imami na adekvatan i smislen način daju upute o moralu i etici, te pružaju potrebnu potporu svim pripadnicima Oružanih snaga BiH u redovnim i izvanrednim situacijama. Vojni imami, neposrednim kontaktima i drugim metodama, doprinose boljim međuljudskim odnosima. Oni prate islamski kalendar i pripremaju program za obilježavanje značajnih datuma, planiraju i predlažu uređenje prostora, te provode niz drugih aktivnosti iz ove oblasti.

U sastavu Vojnog muftiluka je 13 imama koji u određenom okolnostima, na svim vojnim lokacijama organiziraju vjerski život. S tim u vezi u osamnaest vojnih mesdžida je organizirano obavljanje dnevnih namaza, džuma namaz petkom u deset vojnih mesdžida, dok su na ostalim lokacijama obezbijeđeni uvjeti za propisane obrede muslimana. Vojni imami sudjeluju u vojnim i kulturno-vjerskim manifestacijama, a u vojnim mesdžidima obilježavaju značajne datume iz islamskog kalendara. Vojno muftijstvo u sastavu obrane upotpunjuje Vjersku službu MO i OS BiH razvijanjem kvalitetne suradnje sa svim čimbenicima društvene strukture. Angažirani kadrovi su stalno u procesu usavršavanja rada za pripremu i odgovore na sve izazove koji se provode i mogu postaviti pred odgovorne u sustavu obrane.

Kancelarija pravoslavnog dušebrižništva

Sukladno Sporazumu i Pravilniku o vjerskoj službi u MO i OS BiH, Pravoslavno dušobrižništvo je zaduženo za organizaciju vjerskog života pravoslavnih vjernika-pripadnika MO i OS BiH. Od formiranja do danas, ova posebna organizacijska cjelina u MO BiH svoj rad temelji na objektivnim vojnim potrebama. Stečena iskustva u radu doprinose značajnom napretku u ispunjavanju vjerskih sloboda i prava svih

pripadnika MO i OS BiH. Profesionalno sudjelovanje vojnih svećenika u OS BiH ima pozitivan utjecaj na cjelokupan razvoj sustava obrane BiH. Rezultat toga je poboljšanje međusobne komunikacije i od-

nosa u radu svih vojnih osoba. Aktivnosti Pravoslavnog dušebrižništva provode se na temelju smjernica Svetog arhijerejskog sinoda SPC, koji preko nadležnoga vojnog Arhijereja ostvaruje uvid o stanju vjerskog života pravoslavnih vjernika u vojsci BiH. Realizaciju spomenutih aktivnosti omogućuje Godišnji plan rada koji odobrava ministar obrane BiH. Cilj je uspostavljanje unutarnje snage zajednice, koja se ogleda u njegovanju duhovnih vrijednosti čovjeka. Shodno tome, naglasak u radu predstavnika Pravoslavnog dušebrižništva jesu bogoslužbene aktivnosti (redovita i blagdanska bogoslužja, institucionalno obilježavanje značajnih blagdana, obilježavanje obljetnica VRS, pomeni stradalim braniteljima domovine i dr.). Također, veoma je značajan i duhovnički rad koji se manifestira kroz osobna duhovna savjetovanja, molitveno-duhovne skupove i dr. U cilju jačanja moralne svijesti i potrebe za duhovnim uzdizanjem u životu i radu vojnih osoba, organiziraju se razna predavanja, projekcije filmova i razgovori o temama vjerskog života i kulturno-povijesnog nasljeđa, kao i distribucija knjiga i časopisa vjerskog sadržaja. Ovakav vjerski i edukativni rad doprinosi jačanju međusobne komunikacije i uzajamnom poštovanju, čiji su vrhunac svestrana uvažavanja svih pripadnika OS BiH. Poklonička putovanja predstavljaju sintezu svih navedenih aktivnosti i ona se trudom i zalaganjem vojnih svećenika održavaju redovito. Funkcioniranje vjerske službe daje najbolji primjer ispunjavanja obveza i težnji BiH na putu ka europskim i euroatlanskim integracijama. Ovo je naročito izraženo prihvaćanjem iste kao osnovne potrebe, a ne obveze, od strane

pripadnika OS BiH. Pravoslavno dušobrižništvo će djelovati sa istom tendencijom u narednom razdoblju, a prema uvjetima koje osigura MO BiH. Nakon dvoipogodišnjeg rada već se naziru jasne konture povjerenja izgrađenog u odnosima vjernikovoj svećenik, što doprinosi upoznavanju osnova pravoslavne vjere i odnosu prema Crkvi u cjelini. Vojni svećenici će i ubuduće svojim osobnim životom, radom i kršćanskim odnosom prema bližnjima ukazivati na pravi put svima onima koji čekaju za spasenjem.

Ured katoličkog dušobrižništva

Ured katoličkog dušobrižništva postao je sastavni dio jedinstvene vjerske službe u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH temeljem Sporazuma o uspostavi, ustrojstvu i načinu djelovanja katoličkog dušobrižništva zaključenog 11. rujna 2007. godine između Vijeća ministara BiH i Vrhbosanske nadbiskupije. Aktivnosti Ureda katoličkog dušobrižništva odnose se na organiziranje misnih i drugih liturgijskih slavlja za vjernike - katolike uposlenike MO BiH, vojnike, dočasnike, časnike i civilne osobe u OS BiH, duhov-

ne pripreme na Božić i Uskrs, hodočašća, duhovne vježbe, organiziranje predavanja, organiziranje konferencija i okruglih stolova, nabavku i distribuciju katoličkog tiska, izdavačku djelatnost i pripremanje vijesti za Katoličku tiskovnu agenciju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o vjerskim događanjima koje organiziraju Ured katoličkog dušobrižništva MO BiH i Uredi katoličkog dušobrižništva u OS BiH. Katoličko dušobrižništvo u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH je svojim aktivnostima postalo grana u cjelokupnom pastoralnom životu Katoličke crkve na ovim prostorima. Sveti otac Benedikt XVI osnovao je 01.02. 2011. godine Vojni ordinarijat u Bosni i Hercegovini, te imenovao mons. dr. Tomu Vukšića prvim vojnim biskupom.

51. Svjetsko vojno prvenstvo u skijanju

U organizaciji Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH, na olimpijskim planinama Igmanu, Jahorini i Bjelašnici od 21. do 26. 02. 2011.

godine održano je 51. Svjetsko vojno prvenstvo u skijanju. Natjecalo se u četiri discipline i to: alpska disciplina veleslalom i nordijskim disciplinama biatlon, patrolno trčanje i cross country, u muškoj i ženskoj konkurenciji. Na Jahorini su bila natjecanja u disciplinama biatlon za muškarce i žene i patrolnom trčanju, na Igmanu su održana natjecanja u nordijskom trčanju na 10 i 15 km, a na Bjelašnici su održane

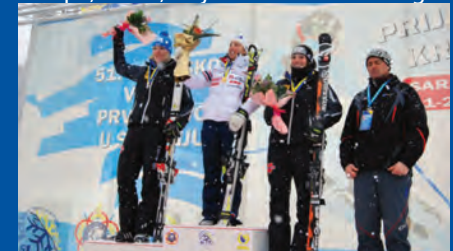
utrke u veleslalomu. Ukupno se natjecalo 325 sportaša iz 23 države, a Oružane snage BiH predstavljalo je 23 natjecatelja i jedna natjecateljica.

Sa pripremama za organizaciju Svjetskog prvenstva se počelo nakon što je Generalna skupština CISM-a na 64. zasjedanju u svibnju 2009. godine u Surinamu donijela odluku da se organizacija 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju povjeri Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH. Pripreme su podrazumijevale angažiranje svih kapaciteta Oružanih snaga BiH, prije svega angažiranje inženjerskih postrojbi koje su zaslužne za odlično infrastrukturno uređenje staza, prilaznih puteva, objekata za smještaj natjecatelja i borilišta i lokacija na kojima su se natjecanja održavala. Također, angažirani su kapaciteti OS

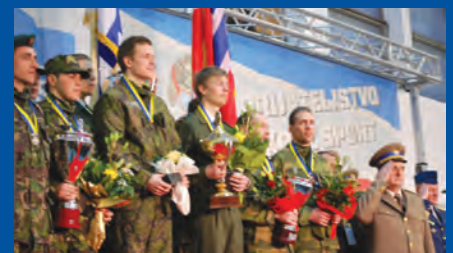
BiH za sveobuhvatnu logističku, telekomunikacijsku, sigurnosnu potporu i medijsku potporu. Sve ovo je realizirano uz potpuno ljudsko i materijalno angažiranje svih pripadnika OS BiH.

Ministarstvo obrane i Oružane snage BiH su za organizaciju 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju dobili sve pohvale, a optimalno pripremljene staze na olimpijskim borilištima i kapaciteti koji su bili na raspolaganju natjecateljima i gostima, pokazali su spremnost za organiziranje i najvećih svjetskih natjecanja. Ovo značajno vojno prvenstvo održano je pod okriljem CISM - Međunarodna vojna športska asocijacija, koja broji 133 zemlje članice iz Europe, Afrike, Azije i Amerike. CISM orga-

nizacija svjetskih vojnih prvenstava ima za cilj promociju sportskih aktivnosti među pripadnicima Oružanih snaga kao sredstvo jačanja mira u svijetu. Ovaj ideal se ostvaruje kroz moto CISM-a "Prijateljstvo kroz sport".

Oružane Snage BiH su na 62. Generalnoj skupštini CISM-a, koja je održana u Burkina Faso svibnja 2007. godine, primljene u članstvo CISM-a kao 128. članica.

Bosne i Hercegovine
Босне и Херцеговине